

SLOVENSKI NAROD.

Izjaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notica, oslono, preklic, izjava in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan K 300—	celoletno K 480—
polletno „ 150—	polletno „ 240—
3 mesečno „ 75—	3 mesečno „ 120—
1 „ 25—	1 „ 40—

„Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.“
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati!

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 24.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K

Poštnina plačana v gotovini.

Rošada v srbskem javnem mnenju.

Od našega dopisnika

Rošada se imenuje znana poteza v šahovski igri, s katero igralec, preden prične z odločnimi napadi, potegne kralja na varno mesto in ga zavaruje s stolpom. Tudi v srbskem javnem mnenju se je že davno pripravljala, a končno se je tudi izvršila neke vrste rošada. Vtišek atentata na Draškoviča jo je zaključil, a nedeljska manifestacija v Beogradu je bila njen zadnji izraz.

Pred nekoliko dnevi slišim slučajno, ko so se neke gospice pogovarjale med sabo:

»Kaj nam je bilo treba, da se družimo s temi ljudmi, ki nas sovražijo in nam prizadevajo samo hudo!«

»Kako lepa je bila naša Šumadija in kako dobro se je živelo prej. A sedaj so nam »od one strani« prinesli tako zmešnjavo.«

»Hrvatov ne trpim, pa naj se dela še tako dober, jaz ne verujem nobenemu.«

»Misliš, da so Bošnjaki boljši? Med vojsko so pekli srbske otroke!«

»Tudi v Beogradu je mnogo komunistov.«

»Saj Beograd ni več srbski. Vsa ki drugi človek je tujec.«

Taki pogovori so samo odmev javnega mnenja, ki je zavladalo med Srbi. Umaknili so se na svojo prvotno srbsko črto, da prično z nje razvijati svoje novo delovanje. Zgodilo se je, kar je bilo pričakovati, a za nas je sedaj brezplodno vsako razpravljanje. Računati moramo enostavno s tem dejstvom.

Zdi se mi, da se Srbi čutijo razočarani nad »Prečani« in kdor premisli okoliščine, se temu ne bo čudil. Kakor smo imeli mi zelo sangvinične ne pojme o Srbih, tako so si pač tudi Srbi čisto drugače pričakovali pomoč, katero dobe »s preka«. Potrebno so dobrih strokovnjakov, velikih talentov, gorečih rodoljubov, a kar je prišlo, ni odgovarjalo njihovem pričakovanju. Če pomislimo, kaj smo jim dali, moramo priznati, da v resnici ni bilo veliko. Nobeden večji talent ni prišel od naše strani, najboljše glave so bile še vedno one, katere je dala Šumadija in druge srbske zemlje. Mi Slovenci bi zamogli dati nekaj strokovnjakov za resnične panoge uprave, in pa znatno število solidnega in zanesljivega uradništva.

Toda to uradništvo je doli nerabno, ker je tako privajeno svoja sistema in načina življenja, da se doli le težko aklimatizira. O strokovnjakih bi se pa dalo tudi pisati svoje poglavje. Brez dvoma bi ti »strokovnjaki« znali urediti marsikatero stvar bolje in hitreje, toda če bi se jim dalo gospodarstvo v roke, bi gospodaril vsak na svojo stran in po svojem načinu, a slednjič bi zagospodarili vse. Srbi so nekaj časa gledali, potem pa prijeli sami. Ne smete si predstavljati Srbe kot nesposobne ljudi. Nimajo strokovnjakov za vsako stvar, toda imajo ljudi, katere lahko vržejo na to, na ono stran in vrše svojo dolžnost. Ne gre vse tako hitro in točno, toda gre in ni se bati nobenih nepričakovanih sunkov. Tudi, če Srbima strokovnih šol, ima pa jako razvit zdrav domači razum.

Srbi niso dobili, kar so pričakovali, zato pa so dobili marsikaj, česar niso pričakovali. S Preka je prišlo mnogo novih teorij in nazorov, oglasilo se je mnogo apostolov novih evangelijev, ki niso dobro spadali k starim srbskim tradicijam. Predvsem je bilo popolnoma nepotrebno ono neprestano draženje in zbadanje Srbov radi njihovih resničnih ali namišljenih pomanjkljivosti in ono neprestano bahanje z našimi vrlinami. Pisalo se je: »Srbi so sto let za nami« — namreč oni Srbi, ki so pred sto leti imeli Karadžiča in Obradoviča, to je taktat ko je naš Vodnik popeval svoje »Brambovske pesmi!« Koliko se je pisalo čez srbsko uradništvo, da je leno, nesposobno, podkupljivo, in vendar vzdržuje celo državno upravo, ki se boljše od dne do dne. Saj ni treba, da bi bil vsakdo doktor, in navsezadnje tudi doktor se ni nobeno poročstvo za poštno in solidno delo! Taka zbadanja nam niso koristila, a na drugi strani niso dobro učinkovala, a to toliko bolj, ker smo mi slabejši del in je pred vsem v našem interesu, da živimo dobro s Srbi. Prišlo je tudi »Preka« vse polno novih teorij in nazorov, katerih nikdar ni bilo mogoče spraviti v soglasje s srbskim duhom.

Najprej so Srbi s krepko potezo postavili jez proti dinastični agitaciji in to je bilo dobro. Pri naših razmerah je mogoča edinole dinastična vladavina, to je jasno. Torej

so vse debate o tem nepotrebne, ker ne morejo privedi k nobenemu drugačnemu rezultatu. Potem so reorganizirali vojaščino in jo istokot postavili izven debate. Tudi s tem so storili za državo dobro delo, ker mi nismo mogli šele nekaj let debatirati in delati preiskujen, a med tem trepetati pred vsakim nepričakovanim dogodkom, da pridemo slednjič do onega, kar je edino potrebno in česar se niso mogli ubraniti niti Čehi. Potem so se v glavnem Srbi zavzeli za unitaristično državo, ki je sedaj izven debate, ker je ni sile, ki bi proti volji Srbov zadržala izpremeniti to obliko v drugo. Sedaj se pričinja boj zoper skrajna naziranja v socialnem vprašanju, oziroma zoper boljše. Tudi tukaj ne bodo odnehali. Monarhija, militarizem, centralizem in antiboljševizem so štiri utrdbe, na katere so se potegnili Srbi, odkoder bodo gradili dalje. Kdor pojde z njimi, bo dobro došel, kdor se bo boril proti, bo bojeval boj brez upa zmage. Čital sem, da je pri neki priliki rekel Protić — ne vem, če je res ali ne: »Ako ne moremo živeti s Hrvati in s Slovenci, je bolje, da se razidemo.« To odgovarja sedaj veliki večini Srbov. Toda med tema dvema alternativama je še tretja možnost: Prisiliti Hrvate in Slovence, da živijo s Srbi! Prva možnost je torej, da Slovenci in Hrvati živijo v slogi s Srbi in sodelujejo z njimi v onem okviru, katerega so potegnili. Druga možnost — seveda samo hipotetična — je, da se Slovence in Hrvate k temu prisili. V slučaju, da bi ne bilo mogoče parlamentarnim putem vzdržati sedanjega režima, so mogoča še izvenparlamentarna sredstva. Slednjič bi bila še teoretična možnost, da porečejo Srbi: Ako nečete živeti z nami s takimi, kakršni smo, prosim, naredite obračun in pojdite, kamor hočete. Toda od Vas si ne bomo dali oktroirati nekaj, kar nam ne prija.

Priznati je treba, da že znaten del povprečnega srbstva stoji na tem stališču, a v našem interesu ni, da jih porivamo še nadalje na tej poti. Izostati bi moralo najprej vse grdenje, žaljenje in zasmehovanje Srbov. To ni krščansko, ni olikano in ni pravično. Treba je tudi uvideti, da s psovanjem in z bahavostjo ne opravimo ničesar. V skupni državi se bomo uveljavili edino s pozitivnim delom. Kolikor več bomo donesli k izgradbi države, toliko več bomo imeli vpliva in veljave. Zavedati se moramo, da naša država

še ni do konca izgrajena in da imamo mi pri tej dovršitvi velik interes in znatno ulogo. Pozitivno delati zamoremo pa samo, ako sprejmemo državo z istimi temeljnimi atributi, s katerimi stoji pred nami: dinastična, vojaška, unitaristična protiboljševiška. Tostran teh mej je še vedno široko polje, da se uveljavijo različni nazori, načela in struje. Kdor bi pa načeloma hotel pričeti boj zoper katero teh načel, se sam obsodi k brezplodnosti.

Država pojde svojo pot dalje, za nas pa ni vseeno, če pri nji sodelujemo ali ne? Z našim sodelovanjem ima lahko naše ljudstvo tudi različne materialne koristi, katerih drugače ne smemo pričakovati, a država bo pa tudi dobila veliko več naših potez in črt. Sile, ki na to delujejo, da gre država v naših velikih smernicah dalje, so tako močne, da bi šlo tudi, ako bi vseh 40 slovenskih zastopnikov bilo proti. Samo, da bi šlo potem še nekoliko bolj v nam neprijetnem duhu. Ne smete si predstavljati, da smo mi Srbom strašno interesantni in koristni. Srb je predvsem praktičen človek in pa zelo patriotičen. Sprejeli so nas, ko smo se ponudili pod njihovo streho, dali so nam svojo vojaško in diplomatsko pomoč. Slovenija leži od ostale države tako ekscentrično, da bo zanj v vojaškem in zunanje-političnem oziru vedno znatno breme. Srb se tega zaveda in vsled tega nima povprečni Srb nobenega posebnega interesa na naših krajih. Zanimati jih moramo šele mi s tem, da dokažemo, da smo z lastnim delom državi koristni.

Pretečeno nedeljo je bil v Beogradu v neki gostilni shod velikosrbske stranke. Udeležba ni bila znatna, kdo bi pa šel na političen shod pri tej neznanski vročini ob 4. popoldne. Raje spava doma ali pa se gre kopat. Udeleženci so bili po zunanosti sodeč pretežno malomeščanstvo, stari, solidni beogradski »gazde.« Govorilo se je ostro, a brez onih trivialnosti in sramotenja, ki bi se lahko slišalo kje drugje proti Srbom. Struja očitno ni močna, a ima svoje korenine v nekaterih slojih in vsled naših napak lahko znatno naraste. Poleg tega se tudi druge srbske stranke obračajo vedno bolj na srbsko stališče in ako je Srb jezen, reče nejevoljno, kakor one gospice: »Kaj nam je bilo tega potreba? Naj gredo če hočejo, k vragu.« Tak vzklík je bolj izraz neke nevolje, kakor pa pravega notranjega mišljenja, Srbi bodo gotovo

z vsemi silami skušali vzdržati jedinstveno državo, na katero niso reflektirali in za katero se niso vojskovali, toda ako mi pri tem ne sodelujemo, škodujemo samo sebi.

Pismo iz Koroške.

V Celovcu, 8. avgusta.

Vsa avstrijska politika se vrti okrog ene točke, okrog kreditov, kateri naj bi zboljšali naš finančni položaj in rešili krono neizogibnega poloma. Vsak dan razpravljajo nemški časopisi o kreditih, danes se poroča, da so krediti zagotovljeni, jutri zopet se vse skupaj dementira, da slednjič nihče več ne verjame, da bi antanta imela resno voljo finančno podpreti Avstrijo in jo rešiti poloma. Trenotno krona zopet bliskoma pada in je dosegla tako nizko stopinjo kot še nikdar poprej. In posledica je zopetno obutno podraženje živil, posebno moka in masti. Da so pri nas nevdružne razmere, se razvidi že iz tega, da med tem, ko na svetovnem trgu cene padajo, se v Avstriji vse podražuje — posledica naše nič vredne valute. Ob koncu leta bo država ni primanjkljaj najmanj še enkrat toliko velik, kot so ga določili v državnem proračunu. Največ gre na konto »prehrane«, ker živi tri četrte prebivalstva na državne stroške. Pasivno bilanco izkazuje vse: država, železnice, pošta, uprava monopolov, avtonomna mesta, občine itd.

Država išče novih dohodkov, a odkod jih vzeti? Davki so zvišani do vrloglave višine, da ni več mogoče še kaj iztisniti, in bi bila nevarnost, da industrija popolnoma zastane. Istokot bo tudi kmet težko plačeval visoke davke in oddajo premoženja. Zvišanje monopolov, pošte in tobaka je na dnevnem redu. Vsak teden poročajo časopisi to in to se podraži za 100 ali 200 odstotkov. Pa vse to ne zadostuje niti za vzdrževanje nastavljenecv in uradnikov, katerim mora vlada vsled naraščajočih draginje redno zviševati plače, dobro vedoče, če izbruhne generalni štrajk, tedaj je Avstrije konec.

Malenkostno upanje sloni na priklopitvi Zahodne Ogrske k Avstriji, pa na to nobeden trezno misleč politik resno ne misli. Avtoritete ni nobene, sodnik z ozirom na javnost si ne upa objektivno soditi. Zločincem se ne skrivi lasu. Dobro je znan zločinec, ki je streljal na dekana Limpelna, a hodi proste okrog. Tudi se vlada ne briga, da bi

Dr. Ivan Lah:

Z Baške v Senj.

Slovo od Baške je težko, kakor od vsakega kopališča, kjer najde človek prijetno družbo in dobro zabavo.

Ko si se pripeljal po morju od juga ali od severa in zagledal malo mestice v zatoku, se ti ni zdelo nič posebnega, toda že v pristanu te sprejme vesela družba zagorelih obrazov in radostnih oči. Med njimi najdeš tudi znan obraz, ki te veselo pozdravi. Danes, ko se poslavljáš, maha zopet vsa množica z rokami, z robcii: »Z Bogom, z bogom, na svidenje!«

Parnik odplava na široko morje, spremljevalci se vzpenjajo na zid in pozdravljajo še od daleč odhajajoče. Ko parnik izgine v daljavi, se vrača vse v mesto in iz mesta hiti v kopališče z novimi gosti. To se ponavlja dan na dan.

Pot skozi Baško je vroča, k sreči gremo nekaj časa po ozkih, senčnih ulicah. Ko pridemo iz mesta, smo v par minutah na produ pred našim hotelom. Po produ leži pisana množica. Tudi mi čimprej uredimo kar je treba v hotelu, da se izročimo prijaznim morskim valovom. Naravno je, da zarjavela množica, ki je dosegla že tako veliko stopnjo morske polnolnosti, spočetka čudno gleda novodošlega belokozca. Toda v par dneh smo si dobri znanci in potem se začne ono veselo, razposajeno živ-

ljenje, ki nas spremeni v otroke morja in solnca in se mu prepuščamo z vsem zadovoljstvom.

Dnevno življenje si je skoraj enako in vendar ima vsak dan kaj svojega. Komaj je priplaval solnce izza Velebita in je pozdravilo baščanske zaliv s svojimi žarki, že prihajajo tudi oboževalci morja s svojih ležišč in polegajo po bregu. Po osmih se napolni ves prod in povsod vidiš znane tike prejšnjega dne. Ljudje se tu bolj poznajo po slučajnih priimkih, ki so jih dobili bogve kako in bogve zakaj, kakor po pravih imenih. Ako se kdo imenuje »slečna«, vedi, da to ni njegovo pravo ime, ampak ga je dobil od naših gospodičev, ker jih je po češko klical »slečna« itd. Ako imaš čas, lahko študiraš romane, ki se razpletajo in zapletajo in se končajo z odhodom, kakor so se s prihodom začeli. Velika je iznajdljivost plavačev, skakačev in razgrajčev, ki najdejo vedno nove načine morske zabave: neki star Čeh celo puši med plavanjem in je ponosen na to, da drugi tega ne znajo. Zvečer se začne obala prazniti — solnce je zašlo — pride hladilni mrak, a tudi pomoči se mnogi vračajo v morje na novo kopanje. Pravijo, da je to posebno prijetno, drugi pa posejajo na obali, gledajo v lepo poletno noč ali pa se vozijo v čolnih in poslušajo koncert v hotelu »Baška«. Tu in tam se zasliši pesem in mi radi čujemo našo znanko: »Po jezeru bliz Triglavu«, ki je znana danes po vsej naši Adriji.

Dnevi beže kakor trenutki in nekoga lepega dne si ti med onimi, ki te spremljajo znanci na parobrod.

Parnik odhaja, pisana množica pozdravlja na molu in mi v trenutku preživljamo še vse lepe dni na Baški. Parnik nas nosi proti severu, v dobri uri smo v Senju.

Senj me je zelo zanimal zaradi starih spominov. Čital sem v mladih letih Šenoino povest »Čuvaj se senjske ruke«. Ako pogledamo Senj, vidimo, da so se borili Senjani za svoj obstoj, kajti živeti so morali od morja. Benečani pa so jim krtili te pravice. Uporna jugoslovenska narava tudi ni pustila, da bi si kdo lastil naše morje, zato so senjski uskoki ubili avstrijskega poslanika Rabatto, ko jim je prinesel ukaze z Dunaja. Sploh je imela avstrijska vlada velike težave s senjskimi uskokii.

Med uskokii so bili tudi drzni ljudje, ki so se upali voziti v benečanske vode in so tu in tam celo napadli kako beneško ladjo. Benečani so torej zahtevali od Avstrije, naj ukroti svoje senjske uskoke. Toda senjski uskokii so bili svobodni in si niso dali ukazovati z Dunaja. To je bil boj za naš Kvarner. Zato je nastala celo vojna med Benečani in Avstrijanci na našem Krasu (1615—1618), ki je bila po uspehih precej enaka zadnjim bitkam in zmagam na Soči. Tu se je res zgodovina ponavljala.

Senj ima torej močne zgodovinske tradicije. Mesto leži v ozkem jarku, iz

katega vodi cesta navzgor čez gorski hrbet proti severu do Plitvičkih jezer. Na obali leže velike množice lesa, ki čaka na odvoz. Mesto ni veliko, a ima zanimive zgodovinske zgradbe.

Ustavili smo se v hotelu »Nehaj« in neka gospa, ki je Senj dobro poznala, me je povabila s seboj, da vidimo njegove znamenitosti.

Vročina je v teh dneh dosegala svoj višek in bilo je res »neznosno«, ko sem stal o pol poldne na vrtu Nehaja. Nehaj je grič poleg Senja z lepim razgledom po Kvarneru: na vrhu je majhen gradič, ki je od zunaj še dobro ohranjen, znotraj pa se ruši v razvaline. Škoda! Z malo pripravo bi se mogel ohraniti budočnosti. Solnce že kame-nita tla in preti zadušiti vso skromno a zato dehteče južno zelenje, ki se je razrastlo po pobočju. Proti zapadu vidimo primorska kopališča Cirkvenico, Stolac itd., na jugu pred nami leži Krk in na vzhodu so razna mala obmorska gnezda. Senj pač mnogo pridobi, kadar bodo urejene prometne zveze z zaledjem. Sicer — pravijo — je precej izpostavljen borbi in morskim viharjem.

Da se malo ohladimo, smo odšli v kopališče za mestom. Gostov je bilo malo, kajti tu ni v morju onega prijetnega drobneza peska, kakor v Baški. Morje je razjelo brez in skale, da je takoj pri kraju precej globočine. Zato smo kmalu zlezli v senco in začela se je — politika. Gospa, soproga nekega sodnika, je navdušena Hrvatica. Pritožila

se, kako dobro so plačani igralci v Beogradu, a hrvatsko gledališče dobi le malo podpore.

»Vidite, ubili so človeka, ker je rekel, da je Hrvat. Tako se nam godi!«

Jaz sem dvomil o tem.

»Vi lahko govorite, ker vam Srbi ničesar ne store — a mi smo brezpravni.« Itd. Takih neosnovanih pritožb čuje človek povsod. Pozneje smo čitali v listih o nesrečnem slučaju v vlaknu in smo izvedeli, da je bila stvar precej drugačna, nego jo je pravila gospa. Toda to je postranska stvar.

»Ubog ga, jer je Hrvat.« Težko je debatirati z ljudmi, ki so polni predsodkov. K nam je pristopila druga gospa in pripoveduje o groznem slučaju: neka hrvatska Sokolica je prišla v Prago in zdaj piše, da ji tam nečesto reči sestra, ker je Hrvatica. Jaz ugovarjam, češ, da so Sokoli povsod bratje in Sokolice povsod sestre.

»Da, toda ona je bila iz hrvatskega Sokola.«

»To je druga stvar: danes imamo »Savez«: »Savez je v zvezi s češkim »Svazom« — in češki »Svaz« priznava samo jugoslovensko Sokolstvo.«

»Mi nečemo jugoslovenstva«, ugovarja gospa; »tudi jaz sem bila Jugoslovenka in sem želela, da antanta zmagaja; zdaj mi je žal. Ako mi Srbininja reče, da je Srbinja, potem sem jaz Hrvatica.«

uvedla preiskavo zoper napadalca na g. župnika poslanca Poljanca, ki je bil v vlaku napaden. Največjo moč imajo socialni demokrati, ki se naslanjajo na oboroženo silo, na »Bundeswehr«, obstoječo iz dela mržnih elementov, pravcata soldateska, križ in breme Celovčanov, posebno gostilničarjev. Zavedajoč se svoje moči, pijejo po celovških gostilnah po starem cenemem receptu »Mice Kovačeve«; če v tramvaju zahteva sprevodnik denar za vožnjo, se mu smejejo v obraz in slednjič mora biti še vesel, da ga ne vržejo iz voza. Značilno za njihovo disciplino je, da so na Dunaju šli demonstrirati in psovati ministra za vojne zadeve Vaugoina, ko je hotel polagoma uvesti zopet nekoliko discipline, da bi zopet pozdravljali častnike, kateri nimajo popolnoma nobene veljave in so brez moči.

Agitacija za priklonitev k Nemčiji je bolj živahna kot prej, seve-

da le bolj na skrivaj in pod drugo krinko. Otvorili so prost promet z Nemčijo, nemški vlaki vozijo večkrat celo v Celovec. Polagoma, sedaj nekaj odpravijo, drugi zopet korak naprej, tako upajo, da se bodo zedinili nekoč v objemu matere Nemčije. Teden za tednom prihajajo pruski gostje v Celovec, napravljajo odtod izlete v Rož in Podjuno, pojejo »Deutschland über alles«, celovski vsenemci pa imajo izživajoče govore.

Splošni finančni in gospodarski položaj je tak, da vsak čuti, da se tako ne more dolgo držati. Vsi smo prepričani, da mora biti enkrat drugače. Avstrija je podobna bolniku v težki vročini, čigar temperatura je dosegla kritično točko 40°. Bliža se velika drama...

Ali bo takrat Jugoslavija pripravljena, ali ne bo zopet zamudila ugodne prilike kot l. 1918?

Zdravljenje plemenske psihoze.

Ni dvoma, da je plemenska psihoza, ki je objela našo javnost, plod neprestanega in sistematskega hujškanja ni rovarjenja slabih elementov na hrvatski in srbski strani. Kdor je primoran, da čita vsakdan, kar izvestne naše novine pišejo v latinici in cirilici in kdor se po svoji dolžnosti mora zanimati za agitacijo izvestnih naših političnih skupin, posebno kako se vrši ta agitacija po deželi, ta ve koliko je v nas neskrupuloznosti, da brezvestnosti, pa tudi koliko se med nami trati dan za dnem energije za to hujškanju in rovarjenju proti državnemu in narodnemu edinstvu. Ne dvomno pa je tudi, da slabi elementi na hrvatski in srbski strani lahko obvladajo to grdo delo s takim uspehom samo zato, ker so »prečani« in Srbijsanci medsebojno ne poznajo dovoljno. Ako bi Srbijsanci bolje poznali naše kraje in naše ljudi, in ko bi naš svet bolje poznal Srbijsance, ne bi plemenski zastrupeljalci mogli izvajati svojega zastrupeljanja »prečanske« in srbijske javnosti s tolikim uspehom.

Tako piše zagrebški »Riječ«, glavno glasilo hrvatskih demokratov. »Baš mi« — pravi uvodnik, ki je zbudil vseobče zanimanje — »baš mi moramo govoriti o tem, ker je naša udanost napram državnemu in narodnemu edinstvu jugoslovenskega naroda izven vsake sumnje ter moramo s strani nasprotnikov poslušati stalni očitke, da razširjamo fanatično navdušenje za državo. Nas to očitje niti malo ne ženi, in priznavamo iskreno, da bi res radi vili vsakomur fanatično ljubezen do državnega in narodnega edinstva, če bi bilo to mogoče. Na žalost to presega našo moč, pa se moramo zadovoljiti s tem, kolikor pač moremo storiti. Ali baš naše čustvo do narodne države nas sili, da zopet vstajamo odločno proti plemenskemu poneumnevanju in da iskreno povemo svoje mišljenje, kako bi se morala zdraviti plemenska psihoza. Ker ta psihoza še narašča in objema vse širše kroge ter bo, če temu ne napravimo konca, izzvala državi

nove težke skušnje. Plemenska psihoza je okužila našo javnost tako, da prodira tudi v najširše naše narodne sloje, da je zdravljenje tega bolečnega stanja postalo največja in najvažnejša naloga vseh onih, ki jim je iskreno za edinstveno narodno državo.

Vse to velja na naslov Hrvatov. Na naslov Srbijsancev pa obrat »Riječ« očitje, da se tudi med njimi hujškari proti Hrvatom, da zlasti sremiski radikali nikdar niso imeli razumevanja za narodno edinstvo, da je srbijsko častnikarstvo ignorantno, brez informacij ter da sta zato — zaradi nevednosti in lenobnosti srbijskih novinarjev! — Beograd in Zagreb danes bolj oddaljena drug od drugega, nego li sta si bila pred vojno.

In tu je treba, meni »Riječ«, da se začne zdravljenje plemenske psihoze. Narodni ljudje, ki jim je za naše narodno in državno edinstvo, se morajo odreči svoje komodnosti in indolence. Srbijski politiki morajo prihajati v Zagreb, da tu govore na skupščinah, da prepoznajo Hrvatsko in Slavonijo ter spoznavajo naše ljudi in naše kraje. Srbijsanci naj prinesejo v našo tukajšnjo atmosfero sveži diš sumadijske širine in svojega globokega razumevanja svobode. A beogradski novinarji so dolžni, da spoznajo naše razmere tukaj. Mar ni strah, da so beogradske novine o Hrvatski manje obveščene nego li o Grški in Bolgarski? Mar ni nesueča, da se Zagreb in Beograd po delovanju svojega novinarstva drug od drugega čim dalje bolj oddaljuje, namesto da se zblizujeta? Pravimo svojega novinarstva, piše »Riječ«, ker danes avstrijske in madžarske novine ne morejo več zastrupeljavati odnošajev med Srbi in Hrvati, danes nam ne more več škoditi avstrijska politika »divide et impera«; danes more samo naše novinarstvo odtujevati Srbe in Hrvate, jih razdvajati in samo politika naših strank nas more zastrupeljavati po onem avstrijskem načelu sejanja nezaupanja in mržnje.

Zanellova mislija brezuspešna.

— Beograd, 10. avgusta. (Izv.) Na včerajšnji seji ministrskega sveta je ministrski predsednik g. Nikola Pašić poročal o pogovoru z g. Zanello, predsednikom reške vlade. Zanello je napram njemu poudarjal nujno potrebo sporazuma in prijateljskih odnošajev med reško republiko in našo državo. Ministrski predsednik Pašić mu je odgovoril, da je tak dogovor mogoč le tedaj, ko se bodo razmere na Reki konsolidirale. — Smatrati je Zanellovo mislijo za ponesrečeno.

»Ako kdo poudarja enoto, mora oni, ki je boljši, poudarjati skupnost. Ako ona trdi, da je Srbkinja, poudarjajte vi, da ste Jugoslovenka. To je več. Samo tako bo zmazala višja ideja.«

»To govorite vi, ki ne poznate Srbov. Pa tudi pri vas nam dajejo prav. Moj mož je bil v Ljubljani, pa je rekel, da so zdaj tudi Slovenci za nas.«

»So tudi pri nas izjeme.«

Tako je šla debata naprej. Hujškane proti edinstvu in enotni državi je doseglo velike uspehe na Hrvatskem. Naš pogovor je prekinila stara debela Židovka, ki je rekla, da je že dvanaest let tu, »aber solche Hitzes noch nie«. Nato so začele gospe z njo nemški pogovor. Naš parnik bi imel oditi šele ob osmih zvečer, zato sem bil vesel, ko sem čul, da imamo opravka na Rabu in da odpotujemo že ob dvh. Res je stal ob dveh »Maros« pripravljen za odhod proti Splitu. »Maros« je menda neka madžarska reka, po nji nosi še naš parnik svoje ime. »Ungaro-Croata« se le počasi akomodira našim novim razmeram. Treba bo še precej sprememb, predno bo izginilo madžarsko ime z našega morja. Na parniku je bilo le malo

potnikov: sploh se po morju zdaj malo potuje zaradi današnjih razmer. Vožnja je razmeroma draga; II. razred skoraj 500 K do Splita. Italijanske družbe so baje znižale vozne cene.

Tako smo pluli zopet na jug in smo od daleč zopet pozdravili Baško. Ki se je grela v popoldanskem solncu. Videli smo dobro na prod, zdelo se nam je, da vidimo tam svoje znanke, klopico pred kopališčem — še en pozdrav in pluli smo naprej proti Rabu.

Ko sem bil prvič na Rabu, mi je pravil g. Belia, da je na Rabu od 26. do 28. julija »sajame«, ali po naše žegnanje. Sveta Ana, sv. Jakob in sv. Krištof se slave tu prav svečano. Narod pride z vsega otoka v mesto in pleše svoje kolo. Res je že pred tednom komedijantar tu ob morju postavil svojo vrtačo. Ko smo zavili v pristan, smo takoj opazili na obali veliko množico, ki je veselo rajala, možki imajo tu že one male okrogle rdeče kapice, ki pokrivajo samo del glave, ženske nosijo temno obleko z belimi rokavi, s pisanimi rutami okoli vratu. Pred gostilno ob največji popoldanski vročini je plesal ves rabski narod v veselih narodnih plesih. To je nekako kolo svoje vrste.

Politične vesti.

— Pašić odpotuje v Francijo. Beograd, 9. avgusta. Iz dobro informiranih krogov se doznava, da bo koncem tega tedna ministrski predsednik Pašić odpotoval v Francijo, kjer bo ostal približno tri tedne. V tem času se bo sestel z zastopniki Čehoslovaške in Rumunije. Kraj sestanka je še tajen.

— Klerikalci in bol proti komunizmu. Mariborska »Straža« — ki je v hujškaniju proti državi brezdvomno dosegla svetovni rekord — napada v vsaki številki državno upravo, ki je v silobranu izdala ostre odredbe proti komunističnim zarotnikom. Klerikalci zagovarjajo komunistično rovarjenje le iz sovraštva do države, iz principa gotovo ne, ker vedo dobro, da so komunisti neizprosni sovražniki klerikalizma. Sicer so bili kakor kaže politična zgodovina, klerikalci vedno na prvem mestu, kadar je šlo kje za koristi rimske internacionale, čeprav so morali v dosegu svojih ciljev pakirati s svojimi največjimi načelnimi nasprotniki. To so pač jezuitske metode klerikalizma. Ne bi bilo čudno, ko bi nekega dne »jugoslovenski prvobornik« dr. Korošec, ki vodi »Stražo«, pod krinko katoliške propagande proglasil istovetnost klerikalno-komunističnih načel, samo da bi s pomočjo protimonarhističnih in anarhističnih elementov mogla zavladati zopet klerikalna strahovlada. Komuniste bi potem seveda kratkotalno postrelil, kakor se je to zgodilo v Ljubljani, ostale protiklerikalne elemente pa bi vsaj moralno pobesil. Toda časi črne reakcije so minili in minili bodo tudi oni, ki danes zagovarjajo iz sovraštva do države komunistične zarotnike.

— Kdo bo naš poslanik v Parizu? »Epoha« javlja, da vse kaže na to, da bo za našega poslanika v Parizu imenovan Živojin Balugdić, naš poslanik v Atenah, čigar diplomatske sposobnosti so dobro znane in ki ima v Franciji mnogo dobrih zvez. Kandidacija dr. Miroslava Spalajkovića ima mnogo manj šance. Dosedanji odpravnik poslov v Parizu Bošković je imenovan za poslanika na Dunaju ali v Berlinu.

— Borba proti separatizmu. Beogradski listi poročajo iz Zagreba: »Vlada je prepovedala izhajanje vseh frankovskih listov, kakor tudi nekatere časopisov hrvatske zajednice, ki so brezobzirno propagirali separatizem in širili plemensko mržnjo.« To bodo kričali, ako se kaj takega dogodi kakemu našemu slovenskemu listu.

— Preiskava radi atentata. Beograd, 9. avgusta. Včeraj dopoldne je posetil državni pravdnik dr. Urbani iz Zagreba ministra za notranje stvari Svetozara Pribičevića ter mu poročal o dosedanjih uspehih preiskave v zvezi z atentatom na ministra Draškovića. Razen tega je poročal dr. Urbani notranjemu ministru, da je neobhodno potrebno, da se vsa preiskava premesti iz Zagreba v Beograd, kjer se vodi istočasno preiskava v zvezi z atentatom na regenta prestolonaslednika Aleksandra. Osredotočenje preiskave je po mnenju dr. Urbanija potrebno radi tega, ker sta obe zaroti in oba atentata delo komunistične centrale v Beogradu. Z ozirom na to, ni izključeno, da bodo vsi krivci prepeljani iz Zagreba v Beograd že tekom tega tedna.

— Bolgari in Makedonija. Dopisnik londonske »Morningpost« piše v dopisu iz Sofije med drugim: »Bolgarija ne more več sanjati o svoji hegemoniji na Balkanu, ker stoji njej, ki šteje 4 milijone duš, nasproti Jugoslaviji s 14 milijoni, Rumuniji s 17 in Grški z neznano koliko milijoni prebivalcev. Kar se tiče Makedonije, se Bolgari dobro zavedajo, da je ne morejo dobiti z oboroženo silo. Ako pa se Srbov prepustijo, da delujejo tako, kakor so zepočeli, potem bodo Makedonci že po eni generaciji postali Srbi in Makedonija bo za vedno izgubljena za Bolgarijo. Zato stavljajo Bolgari sedaj vse svoje nade v ono točko mirovne pogodbe, ki govori o pravicah manjšin. Bolgari so mnenja, da imajo Makedonci po tej klavzuli pravico do lokalne avtonomije, do svoje cerkvene uprave in do šol z bolgarskim jezikom.« Dopisnik pripominja k temu: »Srbi smatrajo Makedonce za Srbe in ne za neko tujo narodnost s pogojenimi pravicami narodnostnih manjšin. Zato dajejo Makedoncem vse one državljanske in politične pravice, ki jih uživajo Srbi, Hrvati in Slovenci v svojih krajih.«

Godel jim je dečko na meh (duda). Melodija je bila priprosta in vendar so se po njej zibale vrste v pisanem valovanju. Ljudstvo nosi po navadi opanke, a pri plesu so fantje in dekleta lahni, drže se za roke ali okoli pasu — in nič jim ni vroče, tako so zamaknjeni v svoj ples.

»To traja že tri dni.« mi je rekel gospod Danilo, ki sem ga našel zopet tu. Zvečer gredo domov, a drugi dan se zopet vrnejo.

Bil sem prav zadovoljen, da sem videl rabski »sajame«. Okoli po šotorih prodajajo trgovci jestvine in drugo robo. Vina imajo ljudje dovolj doma, zato se ne seljmo malo pije. Vsa zabava je priprosta, skromna in narodna.

Nekdo je igral na harmoniko in neki fant in dekle, ki sta bila že v svetu, sta plesala valček, ki je bil nekako rabski. Drugi so gledali to, kakor na nekaj tujega. Naši težaki so med tem naložili dva vagona izprijene moke, ki jo je hotel nekdo prodati Rabiljanom, pa je niso hoteli jesti, in z njo smo se odpravili naprej, pustivši veseli narod na Rabu v polnem plesu.

— Bolgarija in naš boj proti komunizmu. Sofijski »Mir« piše na uvodnem mestu pod naslovom »Boj proti komunizmu« o notranjem položaju v naši državi in o sprejetju zakona za varstvo države. List pravi: Podvzeto so skrajne odredbe, toda oni, proti katerim so bile sprejete, nimajo pravice, da vstajajo proti njim. Komunizem, kakor dejansko izvira iz Rusije, ne trpi nobenih nasprotnikov. V Rusiji ne obstoji zakonito nobena druga stranka kakor komunistična. Nobeni drugi listi ne izhajajo kakor komunistični. Vsakdo, ki bi se upal pisati proti komunizmu, se aretirati in ubije. Ves ta sistem se izvaja v Rusiji brez zakona, ki bi bil sprejet od kake narodne skupščine. Srbi, Hrvati in Slovenci delajo drugače v želji, da postavijo napram komunizmu svoje čelo, in ne z istim sistemom, ki se v Rusiji prakticira proti drugim strankam. Niso postopali samovoljno, temveč potom zakona, sprejete ga rednim putem z glasovanjem. Da pa država Srbov, Hrvatov in Slovencev uporablja malo strožje odredbe kakor jih imamo pri nas proti takim elementom v državi, kaže le, da je pri njih močnejše razvito čustvo dolžnosti napram državi. Še več, uveljavljajoč te strožje odredbe proti komunizmu v svoji državi, so Srbi, Hrvati in Slovenci predlagali Čehoslovaški, Rumuniji in Italiji, naj sodelujejo pri izdelavi splošne konvencije v skupnem boju proti komunizmu. Pozneje hočejo predlagati tudi drugim državam, ki žele boriti se proti komunistični stranki, naj se pridružijo njihovi konvenciji. Tudi mi Bolgari moramo sodelovati pri tej stvari ter točno označiti svoje stališče napram komunizmu in bolševizmu. V nasprotnem slučaju se bo Bolgarija smatrala kot gnezdo in središče komunizma, odkoder vodi svojo akcijo v vseh sosednjih državah. To nam more prinesiti še veliko težko v itak že težkem mednarodnem položaju.

— Za vpostavitve državne avtoritete v Italiji. Italijanski ministrski predsednik Bonomi je razposlal vsem prefektom okrožnic, v kateri naveda sporazum, dosežen med fašisti in socialisti, ter daje navodila, kako se imajo prefekti odsej ravnavati, da bo sporazum rodil dobre sadove. K sporazumu med fašisti in socialisti sta podali tudi ljudska in republikanska stranka svoji izjavi, želeč splošnega pomirjenja po deželi. Tam, kjer se omenjeni sporazum ne bi pošteval, imajo prefekti postopati z vso strogostjo. Njihova naloga je, da zadušijo vsak nasilni čin in vsako razžaljenje institucij in čustev ljudske volje, kakor bi bilo n. pr. izvešanje strankarskih zastav na javnih poslopih. Razorožiti se imajo vse oborožene skupine, katerim treba razložiti, da država ne more trpeti, da bi iz tega ali onega vzroka posegali po nasilstvu. Vsi, ki bi se tozadevno pregrešili, bodo kaznovani eksemplarno. Vsem vladnim organom treba vcepiti misel, da samo v zakonu in v moči je preprosnanje države. Prefekti morajo prepričati vsako formacijo oboroženih skupin in udušiti grožnje, represalije, maščevalne ekspedicije, sploh nasilstva te ali one vrste. Prefekti so odgovorni za red in mir in za strogo izvajanje vseh navodil v Bonomijevi okrožnici. Tisti, ki niso bili za sporazum, so komunisti. Zato se ima smatrati, da je okrožnica v glavnem naperjena proti njim.

— Nevarnost za antanto. Pred odhodom Lloydja Georga v Pariz je izšel v »Daily Chronicle« očitno inspiriran članek. V njem se zatrjuje, da ni pretirano, ako trdi, da je mir v Evropi za bodočnost v veliki meri odvisen od sklepov, ki se sklenejo na sejah najvišjega sveta v Parizu. Slezijsko vprašanje grozi postati nova Alzacija Lorena za Evropo, torej povod nove vojne. Od sklepov v Parizu je odvisno življenje vseh sinov Britanije čez deset let. Zato se mora slezijsko vprašanje rešiti pravično. Nastalo je tudi vprašanje, ali se naj antanta med Francijo in Anglijo nadaljuje. V franc. časnikih se oglašajo mnenja, naj Francija iz antante izstopi, da bo potem imela svobodne roke napram Nemčiji. Več franc. listov je naravnost sovražnih antanti. Angleška demokratija pa želi ohraniti zvezo s Francijo in rešiti slezijsko vprašanje tako, da ne ostane na nobeni strani zamera in nezadovoljstva, da bo sta rešitev lahko obe stranki, poljska in nemška, priznali kot pravično. Če se taka rešitev ne najde, nego se uveljavi sila, potem se ta sila uniči s silo, kakor hitro se udeležniki dovolj okrepe. Potem tudi nihče več ne bo zaupal najvišjemu svetu in Zvezi narodov, nego se dvigne zopet meč za sodnika; potem se vrne v Evropo l. 1914. Svetovna trgovina in obrt, za katerima vse hrepeni, se ne vrne in razvije se nova strašna kriza.

— Angleška spodnja zbornica sprejela načrt za zgradbo novih vojnih ladij. Zbornica je dolgo časa razpravljala nov pomorski program. V načrtu so štiri ogromne oklopnice po 30.000 ton, ki bodo oborožene s topovi s premerom 50 cm. Načrt je branil zastopnik admiralata, proti gradbi oklopnice pa je nastopil poslanec Asquith. Poudarjal je, da Anglija ne sme dajati zgloda za splošno oboroževanje na morju. Drugi poslanci so poudarjali, da je angleško brodovje močnejše kot japonsko in ono Zedinjenih držav. Finančni položaj države pa tudi ni sijalen. Sprejem zgradbe novih vojnih brodov bi bilo slabo priporočilo za Anglijo na prihodnji washingtonski konferenci. Vsem protivnikom je odgovoril imenom vlade Winston Churchill. Izjavil je, da bi angleška mornarica ostala na svoji vrhunci.

dočim bi drugi dve državi razvijali dalje svojo moč na morju. Ako bi Anglija čakala eno leto, bi prišla na tretje mesto. Angleške ladje bi plavale po velikih morjih le z dovoljenjem drugih držav. Ibi v Washingtonu in ne začetni gradit oklopnice, v Washingtonu pa se obvezati, da ne bomo gradili novih brodov, to bi pomenilo podpisati svojo lastno podrejenost za dobo 15 do 20 let. Zbornica je nato odobrila proračun za vojno mornarico.

— Italijansko — jugoslovenska komisija ustavila svoje delo. Iz Rima poročajo: Ko je odstopil Giolittijev kabinet, je odstopil tudi Ruffini s predsedniškega mesta italijanske komisije za kulturni sporazum v smislu rapalske pogodbe. Italijanska vlada je nasvetovala jugoslovenski, da naj se delo komisije odloži do jeseni.

— Karel Habsburški v Lichtensteinu? Iz Curiha poročajo, da se je Karel Habsburški obrnil na Lichtensteinsko knežstvo s prošnjo, da bi se preselil tja. Po neki vesti, bi bil Karel že najel neko vilo v Lichtensteinu.

— Avstrijski arhivi v Sarajevu bodo prenešeni v Beograd, kjer jih bo pregledala posebna komisija.

Iz naše kraljevine.

— Regentova zaroka. Beogradska »Politika« poroča, da je na zadnji seji ministrskega sveta ministrski predsednik Pašić na vprašanje nekega ministra o resničnosti vesti glede zaroke Nj. Vis. regenta izjavil, da o tem še ni nobenega uradnega poročila.

— Francoski poslanik v Sarajevu. S. t. m. je priredil kraljevski namestnik dr. Gjurgjevič v Ilidžah intimno večerjo na čast francoskemu poslaniku Clementu Simonsu. Pozdravil ga je, spominjajoč se naklonjenosti in ljubezni, ki jo je francoski narod že tolikokrat pokazal našemu narodu, kakor tudi velikih zaslug francoskega naroda za naše narodno osvobodjenje. Poslanik Simons se je pristrčno zahvalil in izrazil upanje, da bo ta pristrčnost med obema narodoma trajala vedno. Francosko-jugoslovenski komite v Sarajevu pa je priredil popoldne intimen sestanek na čast francoskemu poslaniku v prostorih Časniškega doma.

— Neosnovan napad. Glavno tajništvo Jugoslovenskega Novinarskega Udruženja v Beogradu je z ozirom na napad nekaterih beogradskih listov, da je udruženje v okrilju komunistov, priobčilo izjavo, v kateri energično protestira proti takim nekvallificiranim napadom. V udruženju, ki šteje nad 300 članov, je samo šest komunističnih novinarjev poleg cele vrste najuglednejših politikov, kulturnih delavcev in ministrov.

— Novinarski kongres v Splitu. Iz Splita poročajo, da se je vršila tam pretekli teden konferenca vseh tamkajšnjih kulturnih in gospodarskih društev, ki so sklenila, da mora sprejeti Split zastopnike jugoslovenskega časopisja kar najbolj dostojno. Do sedaj je priglasišen nad 150 novinarjev iz vseh delov naše države. Kongresa se udeležijo tudi zastopniki čehoslovaškega in poljskega časopisja.

— General Jova Atanasković S. t. m. je umrl v Beogradu general Jova Atanasković, eden najstarejših častnikov naše vojske. Bil je zelo spreten generalstabilni častnik in veljal kot eden najboljših organizatorjev naše vojske. Kot vojni minister je mnogo pripomagal, da se je vojska priprala na vseke naloge, ki so jo čakale.

— Herman Wendel v Beogradu. Ta teden prispe v Beograd, kakor poročajo beogradski listi, Herman Wendel, znani nemški publicist in velik prijatelj našega naroda.

— Zagrebško pevsko akademsko društvo »Balkan« na Kosovu. Zagrebško pevsko akademsko društvo »Balkan« je priredilo izlet v Skopje in na Kosovo. Predpretekli terek je koncertiralo v Skopju, v sredo pa je napravilo izlet na Kosovo polje. V sredo zvečer je bil koncert v oficirskem domu v Prištini, po koncertu pa banket. V četrtek so pevci odšli na bojišče ob Bregalnici.

— Ustavljen frankovski list. Notranje ministristvo je ustavilo izdajanje zagrebškega frankovskega lista »Novi Čujmo«.

Neodrešena domovina

— Občinske volitve v Primorju se izvrše najbrž pozimi. Gotovo pa tekom šestih prihodnjih mesecev.

— V Škodikovem zavodu v Tolminu je bilo na koncu šolskega leta 96 gojencev in gojenk, ki so obiskovali tamkajšnje slovensko učiteljske. 80 gojencev je bilo sposobnih za vstop v višji razred, 10 jih bo delalo naknadne izpite v oktobru, 6 jih ni izdelalo. Prošnje za sprejem v zavod se imajo oddati do 15. avgusta.

— Nameravan napad na slovenskega duhovnika v cerkvi. V nedeljo popoldne je bil pri Sv. Jakobu v Trstu slovenski krščanski nauk. V cerkev so pridrli fašisti, in ko so slišali slovensko besedo, so šli po svoje tovariše, na kar jih je prišlo v cerkev 15, oboroženih s palicami. Začeli so hoditi gor in dol in motiti propovednika. Nato je jeden vskliknil: »Udarimo ga, dajmo mu!« Vodja faistov je šel na to proti prižnici. Propovednik je pre-

škof Bartolomasi se za take dogodke v cerkvi med slovenskimi verniki kratkoma ne zmeni.

— Umrli je v Kopru po daljšem bolehanju 40 let stari nadučitelj v Škofijah g. Josip Bertok. Pokojnik je bil jako delaven mož v šoli in izven šole. Ljudstvo ga je ljubilo in spoštovalo.

— Bomba vržena na kraljevske straže v Trstu. V soboto zvečer se je vračalo od Sv. Jakoba v mesto nekoliko fašistov. Srečali so se s skupino komunistov. Nastal je prepir in pretep in fašisti so bili s palicami nabiti. Na sedežu fašistov so takoj sklenili maševanje in hitro je šla skupina fašistov iskat komuniste. Poltjeja je bila o tem obveščena in je odredila vse potrebno, da bi ne prišlo do novih pobojev. Fašisti pa so se protivili in ko so straže aretirale fašista Crocchia in so ga gnale na poltjeja, je bila na trgu Goldoni vržena proti njim bomba, ki se je razpočila ter ranila lahko in težko nekoliko oseb. Kdo je to bomba vrzel, se še ni moglo dognati. Ponoči so bile na dveh krajih na kraljeve in finančne straže, vršče svojo službo, vržene tri bombe. K sreči ni bil nihče zadet. Vrši se preiskava.

— Dva dokumenta o italijanskem šolstvu. Za profesorja slovenske filologije na univerzi v Padovi je bil imenovan g. prof. Maver, mož, ki je v slavistiki ravno toliko znan, kakor ranjki

albanski ustaš Prek Bib Doda. Zvečeli smo, da je bil celo toliko predznan, da se je potom poslanstva informiral v Beogradu, kakšne knjige potrebuje kot prof. slov. fil. Iz Beograda so njegovo zgodovinsko znamenito vprašanje odstopili ljubljanskim univ. prof. slavistom, ki so pa — čisto pravilno — odklonili vsak odgovor, ker so bili menda mnenja, da bi moral vsač prof. Maver sam poznati strokovno literaturo. In tako se je zgodilo, g. univ. prof. Maver še sedaj — skoraj po preteku celoga leta — ne ve, kakšne knjige naj si kupi, da postane — slavist! Naj mu pomagamo mi! Zadošča mu ena sama knjiga in iz te celo ena sama stran in od te strani celo samo eden stih, ki se glasi: »Le devlje sodi naj kopitar!« Tako skrbijo Lahi za visoke šole! Kako pa za ljudske? Marsikateremu Goricanu je gotovo še v spominu »falinran student« Spazzapan, ki ni mogel dovršiti tehnike vladre preveč razvitih duševnih zmognosti. A glej čudo! Ko je ukorakala »zmagovitica« italijanska armada v Gorico, se je izkazalo, da ima mož čudovite zmognosti. Njegov »Evi« v basu, baritonu, tenoru in falzetu je očaral vse! Vsele te kvalifikacije je postal možakar — šolski nadzornik v Tolminu na Primorskem, kjer rezidira še sedaj, akoravno je v pedagogiki toliko znan, kakor leva poševdrana peta tolminskega cestnega pometaja Janeza. Srečna Italija!

Zakonski načrt o priseljevanju v Ameriko.

Newyork, koncem julija.

Senator Sterling je predložil svoj zakonski načrt (Bill) dne 27. aprila 1921., ki je bil po drugem čitanju izročen senatnemu odboru za priseljevanje. Ta načrt je eden izmed mnogih drugih, ki so bili predloženi glede priseljenškega vprašanja. Odbor ni o tem predlogu še poročal in načrt je še na dnevnem redu tega odbora, ki dosedaj ni o njem še ničesar ukinil. Ta zakonski načrt se ne sme zamenjati z novim začasnim priseljenškim zakonom, omejujočim priseljevanje, ki je sedaj v veljavi.

Ustanovitve priseljenškega sveta.

Zakonski načrt določa ustanovitev priseljenškega sveta (Immigration Board), sestojega iz petih članov, vstevši Secretary of Labor in štiri druge člane, ki naj jih imenuje predsednik Združenih držav. Ob imenovanju teh članov bi se predsednik oziral na industrijalne, trgovske in poljedelske ter splošne gospodarske interese in potrebe dežele.

Volilno načelo za Združene države naj bo, »da se letno pripušače toliko redoljubnih priseljencev, da ali one narodne skupine, kakor jih more biti tako zaposleno, da ne spravijo v nevarnost ameriški standard življenja, dela in meze« in da morajo biti asimilirani tekoni primerne dobe.

V svrhu najbolj koristnega porazmeščanja inozemcev širom dežele bi ta priseljenški svet stopil v zvezo s poklicnimi zastopniki raznih tujakšnih držav, oziroma teritorijev, da si zagotovijo informacije glede produktivnih sredstev, proizvodnje itd. dotičnih držav, oziroma teritorijev. Te informacije bi se dajale na razpolago tudi ameriškim priseljenškim agentom v inozemskih oddelkih lukah.

Ameriški priseljenški nadzorniki v inozemstvu.

Zakonski načrt določa, naj se stopi v dogovor z inozemskimi vladami v svrhu namčenja ameriških priseljenških inspektorjev pri konzulatih in oddelkih lukah v inozemstvu. Ti inspektorji bi pregledali dozdnevne priseljenke v svrhu, da ugotovijo vzrok, radi katerega nameravajo priseliti se, njih namen glede pridobitve stalnega bivališča in državljanstva v Združenih državah, kakor tudi v svrhu, da razdelijo med njega navodila glede zakonov in določb, tika-jočih se vstopa v Združene države. Priseljenški svet ima določiti delokrog in oblast teh nadzornikov in preskrbeti, da se pregledanje vrši kolikor mogoče blizu kraja, od koder se priseljenec spravlja na pot.

Vsi inozemci, naj se napotijo v Združene države kot začasní potniki ali pa kot priseljenci, bi se morali pred vkracanjem podvreči pregledanju s strani teh nadzornikov.

Proti dvojnemu državljanstvu.

Secretary of State naj stopi v dogovor s tujimi vladami, ki ne priznavajo izključnega ameriškega državljanstva brez pripadnosti k neki drugi državi, v svrhu priznanja popolnega ameriškega državljanstva vsake osebe, rojene v Združenih državah ali pa naturalizirane.

Ako bi dotične države ne hotele privoliti v priznanje izključnega ameriškega državljanstva, bi priseljenški svet prepovedal vsako nadaljno priseljevanje iz dotičnih dežel.

Prehodni potniki.

Vsi inozemci, prihajajoči v Združene države le na obisk (izvzemši poverljive zastopnike tujih vlad), morali bi predložiti potni list z navedbo, zakaj so prišli in koliko časa nameravajo ostati. Vsak tak prehodni potnik, ki bi ostal v Združenih državah čez izlavljeno dobo, ne da bi dobil naknadnega dovoljenja, bi zapadel globi ali zaporu ali deportaciji.

Letni maksimum priseljencev.

Priseljenški svet bi moral enkrat na leto določiti največje število inozemcev vsake posamezne skupine, ki naj se jim dovolj vstop v Združene države tekoni naslednjega leta. Ob določanju teh števil, naj vzame Board v obzir: a) dokazano sposobnost za asimilacijo vsake posamezne narodnostne ali plemenske skupine; b) vzdrževanje ameriškega standarda življenja in meze; c) obseg nezaposlenosti, oziroma pomanjkanje delavcev v Združenih državah; d) splošne delavne in gospodarske razmere v raznih delih Združenih držav, bodisi med industrijalnimi, poljedelskimi ali drugimi delavci; e) sposobnost

vsake posamezne skupine, da zadosti zahtevam in potrebam. — Oziroma se na te točke, ki imel Board pravico, da prepove prihod kakšne narodnostne ali plemenske skupine. Board bo vsako leto določil odstotek pristupljivih tujcev, kateri odstotek sme biti kvečjemu deset od sto od onih pripadnikov vsake posamezne skupine, ki so 1. tukaj rojeni državljani, katerih tulerodni oče ali mati pripada k dotični narodnostni ali plemenski skupini in kateri so bili glasom predhodnega cenzusa nastanjeni v kontinentalnih Združenih državah; in 2. naturalizirani državljani, nastanjeni v Združenih državah glasom predhodnega cenzusa; pod pogojem pa, da se v nobenem letu ne sme pripustiti v Združene države več priseljencev kot tri četrtine enega odstotka od vsega prebivalstva Združenih držav in da leto število priseljencev iz vsake posamezne narodnostne ali plemenske skupine ne sme presegati eno petino enega odstotka od prebivalstva Združenih držav.

Na primer: Ako pripadniki kakšne narodnostne skupine v Združenih državah v zmlislu točke 1. in 2. znašajo skupaj 5 milijonov, bi se v slučaju zgoraj navedenega najvišjega odstotka (10%) dovolil za dotično leto prihod 500.000 priseljencev one skupine. Ker pa priseljenci one skupine ne bi smeli nikdar znašati na leto več kot eno petino enega odstotka od skupnega prebivalstva Združenih držav, bi število pristupljivih priseljencev dotične skupine znašalo kvečjemu 200.000. Pri tem pa se mora ta račun osnovati še na dejstvo, da vseh priseljencev skupaj ne sme biti na leto več kot tri četrtine enega odstotka od vsega prebivalstva Združenih držav.

Priseljenški svet bi smel pod gotovimi pogoji zvišati maksimum priseljenstva za kako posamezno skupino in more znižati kvoto, kar naj naznaniti tri mesece naprej.

Vračajoči se priseljenci.

Vsak inozemec, ki je šel v stari kraj na obisk in je pred tem vzel »prvi državljanski papir«, bi bil po tem zakonskem načrtu pripuščten v Združene države brez oziroma na kvoto za njegovo skupino. Ta določba pa se ne nanaša na druge omejitvene odredbe priseljenškega zakona. Parobrodna društva bi morala prevoziti vse potnike, ki so prišli po dopolnitvi kvote, nazaj v oddhodno luko, in to brezplačno.

Konzularna izpričevala za priseljenke.

Ko je priseljenški Board dobil od raznih tujakšnih držav in teritorijev poročila glede nezaposlenosti, potrebe delavcev v industrijah ali poklicih, odstotek naturaliziranih priseljencev in število v Ameriki rojenih otrok tulerodnih staršev, bi isti pošiljal od časa do časa te informacije ameriškim priseljenškim uradnikom (vicekonzulom in atašejem) v inozemstvu; obenem bi tudi pošiljal poročila glede števila in značaja priseljencev, ki si ga ali ona država želi. Imenovani vicekonzuli in atašaji bi nato izdali nameravanim priseljencom posebna izpričevala (Certificates of admission), v katerih bi bil naveden kraj, kamor naj gredo imetelji tega spričevala bi moral, predno bodo končne dokumente za odhod, nabaviti si vozni listek naravnost do omenjenega okraja.

NOVE TOVARNE MUNICIJE IN OROŽJA.

— Beograd, 10. avgusta. (Izvirno.) Francosko — srbska družba je zaprosila vojno ministrstvo za koncesijo v svrhu gradnje novih tovarnih orožja, municije in poljedelskih strojev. Družba namerava zgraditi tri velike tovarne. Vojno ministrstvo namerava družbi izdati koncesijo.

FAŠISTI NAPADLI DALMATINSKEGA KR. NAMESTNIKA.

— d Zader, 9. avgusta. Včeraj ob 13. so napadli štirje fašisti novomimovanega pokrajinskega namestnika dr. Metličiča, ko se je vračal iz poslopja deželne odbora v družbi s prof. Jeršino in inž. Gasperinijem. Udarjen je bil s palico po glavi in je dobil dve težki poškodbi na čelu. Dr. Metličič mora ostati radi zdravljenja 15 dni doma ter ni mogoče, da pride že sedaj v Split in nastopi službo. Dogodek je izzval v Zadar veliko zgražanja tudi pri vseh ilirijanskih oblasteh, ki so dr. Metličiču izrazile svoje obžalovanje.

Konferenca vrhovnega sveta.

Angleško stališče. — Rezultati glasovanja v Gornji Sleziiji.

— d Pariz, 9. avgusta. Izvedenec sir Cecil Hurst je v svojem govoru pri seji vrhovnega sveta, v katerem je pojasnjeval angleško stališče, poudarjal: Rezultati glasovanja kažejo, da se je za Poljsko izreklo 678 in za Nemčijo 844 občin. Za Poljsko je bilo oddanih 479.000 in za Nemčijo 707.000 glasov.

Angleško naziranje je nastopno: 1. Podlago ureditve tega vprašanja naj tvori, kakor to želi tudi Francija, glasovanje po občinah in naj se prizna vsaka občina oni državi, za katero je glasovala, ako se temu ne protivijo važni razlogi. 2. Izogibati se je enklavam, ker so nesmotrene in za oba dela nepravilne. Gospodarsko nedeljive občine morajo ostati skupaj. 3. Potemtakem mora središče industrijskega ozemlja pripasti Nemčiji.

Angleški izvedenec je francoskemu načrtu očital, da pri delitvi spornih ozemelj obrača razmerje glasov.

FRANCIJA ZA RAZDELITEV.

— d Pariz, 9. avgusta. Predsednik strokovnjaške komisije Fremageot je imel danes dopoldne eks-pozice v seji vrhovnega sveta in je sporočil sklepe strokovnjakov. Po njegovem poročilu predpisuje versailleska mirovna pogodba, da se mora glasovalno ozemlje v Gornji Sleziiji razdeliti med Poljsko in Nemčijo. Zaradi tega se ne more sklicevati na večino, ki jo je ena od obeh strank dosegla v plebiscitnem ozemlju, da bi se na ta način Gornja Sleziija prisodila Nemčiji. Fremageot je nato dejal, da obstajata dve tezi, francoska in angleška. — La Roche je nato pojasnjeval francosko tezo, ki se opira na to, da se razdelijo posamezne občine med obe stranki na podlagi izida plebiscita. Po francoski sodbi se mora vsa premožna kotlina priznati Poljski. La Roche je nato kritiziral angleški načrt in očital, da hočejo devet enajstink poljskih glasov prisoditi Nemčiji in le dve enajstinki Poljski.

Komisija strokovnjakov je prišla do zaključka, da je med obema nasprotujočima si načrtoma treba najti sporazumno in pravično rešitev.

PROBLEM GORNJE SLEZIJE NAJTEŽJI PROBLEM.

— d Pariz, 8. avgusta. Pri otvoritvi prve seje vrhovnega sveta je min. predsednik Lloyd George opomnil, da je problem Gornje Sle-

zi je mogoče najtežje vprašanje, ki je bilo doslej stavljeno vrhovnemu svetu. Trdno je prepričan, da je možna rešitev, ako se lotijo člani vrhovnega sveta dela s trdnim namenom, doseči sporazum.

Navodila izvedencem. — Francija za Poljsko — Anglija in Italija proti francoskemu načrtu. — Sklep vrhovnega sveta.

— d Pariz, 9. avgusta. Kakor poroča »Temps«, se glase nova navodila izvedencem pri posvetovanjih tako-le: 1. Vsak glas naj se upošteva po svoji vrednosti. Ne more se dopustiti, da bi bil glas kmeta več vreden kakor glas obrtnika. 2. Industrijska enota, ki se je izrekla v prid Nemčiji z dvema glasovoma proti enemu, se mora prisoditi Nemčiji. 3. Industrijskemu ozemlju sosednji kraji naj tvorijo predmet resnega posvetovanja in proučevanju, da se ugotovi, na kateri način bi se mogli priključiti temu industrijskemu ozemlju.

— d Pariz, 9. avgusta. Po otvoritvi popoldanske seje vrhovnega sveta je razložil ministrski predsednik francosko stališče. Izvajal je: Francija želi hkrati s svojimi zavezniki zagotoviti premagancem pravično usodo, ne more pa se zahtevati, da se jim pridržijo privilegirano plačilo. Zavezniki so sklenili, poljski narod probuditi. S tem, da so to sklenili, so se obvezali, zagotoviti poljskemu narodu možnost živeti. Člani mirovne konference so posvetili takoj svojo pažnjo razmejitvenemu vprašanju in proučili ta problem zlasti z etnografskega stališča. S soglasnim sklepom članov mirovne konference je bila Gornja Sleziija v zmlislu mirovnih pogojev prisojena Poljski.

— d Pariz, 9. avgusta. Ministrski predsednik Lloyd George je izjavil v uvodu svojega govora, ki ga je imel pri dopoldanski seji vrhovnega sveta: Ureditev gornjeleskega vprašanja pripada predvsem trem velesilam, ki so prevzele nalogo, da izvedejo ljudsko glasovanje v zmlislu versailleske mirovne pogodbe, tedaj Franciji, Italiji in Veliki Britaniji. Zadnji dve velesili se glede tega vprašanja strinjata, dočim je stališče Francije drugačno. Treba je poskusiti, da se tozadevne teze izravnajo, ker svetovni mir zavisi od skupne odločitve. Ureditev gornjeleskega vprašanja se ne more izvršiti na rovaš večine gornjeleske prebivalstva.

— d Pariz, 9. avgusta. Na poziv Lloyd Georgea je vrhovni svet izrekel nastopni sklep: Z ozirom na težkoče, ki izvirajo iz tega, da izkazujejo v središču industrijskega pasu Gornje Sleziije ležeče mestne občine močne nemške večine, predmetne ali podeželske občine pa poljske večine, in da so te občine navezane druga na drugo, dalje glede na potrebo, da se spravi ta položaj v sklad z načeli mirovne pogodbe, je bila komisija izvedencem pozvana, naj to vprašanje ponovno prouči. Na podlagi tega sklepa se je sestala izvedenška konferenca, ki se bo nocoj in jutri dopoldne bavila s proučevanjem problema na določeni podlagi.

Pred izpraznitvijo Pečuha.

Resen položaj. — Prebivalstvo se hoče upreti.

— d Pečuh, 9. avgusta. V nedeljo se je vršilo v Mohaču veliko ljudsko zborovanje, ki se je zavzelo za varstvo države. Zborovanja se je udeležila velika množica ljudstva, zlasti iz severnih delov Baranje, ki bi naj pripadli Madžarski. Na zborovanju se je manifestiralo za edinstvo naroda in države. Vlada se je zaprosila sprejeti resolucijo, naj se zakonito varstvo države raztegne na vso okupirano Baranio radi uspešne brambe proti komunistom. Sklenilo se je, da se v vsej Baranji osnujejo obrambne čete, ki naj se spoje s celokupno organizacijo Narodne obrane kot del Narodne obrane za vojvodino. Narod je navdušeno pozdravil dr-

žavo, ustavo, kralja, prestolonaslednika in min. predsednika Pašica.

— d Pečuh, 9. avgusta. Med prebivalstvom v onih delih Baranje, ki ne bodo pripadali naši državi, vlada veliko razburjenje radi glasov o skorajšnji evakuaciji, ki so se z veliko naglico razširili po vseh vaseh. Na zborovanju, ki se je v nedeljo vršilo v Mohaču in na katerem se je manifestiralo za varstvo države, se je ljudstvo hotelo upreti evakuaciji, tako da je položaj postal zelo resen, vendar pa je voditeljem uspelo pomiriti množico. V vaseh vlada veliko ogorčenje, podobno onemri za novembra 1918, ko je istotako pretela evakuacija. Kakor se sodeči na vseh znakih, se bo prebivalstvo v množicah uprlo evakuaciji.

Položaj v Bolgariji.

Razorožitev vojske.

— Beograd, 10. avgusta. (Izvirno.) Bolgarska vlada je 6. t. m. odgovorila na noto zaveznikov z dne 2. t. m., v kateri zahteva medzavezniška komisija razorožitev bolgarske vojske do 1. oktobra. Bolgarska vlada je tej zahtevi ugodila in bo vojska do omenjenega roka razpuščena v štirih etapah. Vsakokrat se bo formiral na to poseben oddelček dobrovoljcev. Plače dobrovoljcem so zelo visoke in obremenjujejo bolgarski budget z 1 milijardo levov. Bolgarski listi ostro komentirajo vladno noto. So proti formaciji dobrovoljske vojske.

Kritičen finančni položaj.

— Beograd, 10. avgusta. (Izvirno.) Finančni položaj v Bolgariji je po-

stal kritičen. Ne samo, da so zavezniki z noto od 2. t. m. zahtevali razpust bolgarske vojske, je sedaj reparacijska komisija zahtevala s posebno noto, da naj Bolgarija plača prvi obrok vojne odškodnine. K tej zahtevi reparacijske komisije pripominjajo listi, da so blagajne prazne.

Narodno sobranje.

— Beograd, 10. avgusta. (Izvirno.) Iz Zofije javljajo: Z ozirom na kritični položaj Bolgarije, zlasti ker zavezniki zahtevajo razpust vojske in plačilo vojne odškodnine, je ministrski svet sklenil, da se skliče izredna seja narodnega sobranja na 20. t. m. Do tega dne se povrne tudi ministrski predsednik Stamboljski z Bleda.

ALBANSKO VPRAŠANJE PRED VRHOVNIM SVETOM.

— d Beograd, 9. avgusta. Atenski list »Patris« poroča: Po vseh iz Pariza in Londona se bo albansko vprašanje razpravljalo na konferenci zaveznikov, vendar pa s službene strani ta vest še ni potrjena. Ako pride pri tej priliki do kake razprave, boista grška in jugoslovenska vlada skupno posredovali pri zaveznikih, da naj konferenca ne sklene nobenih resolucij, dokler se ne zaalžišta beograjska in grška vlada.

V RUSIJI UMRLO 130.000 LJUDI NA KOLERI.

— d Kodan, 9. avgusta. »Politikon« javlja iz Rige: Po poročilih boljševiških listov se je že itak zelo skrceni železniški promet radi pomanjkanja kuriva še omejil, kar je poslabšalo položaj na ozemljih, kjer vlada glad. Omejitev prometa bo zadela tudi premožno industrijo v teh ozemljih, tako, da bo s tem otežekeno dovoz živil za rudarja. Iz istega vira se javlja, da je do konca julija umrlo na koleri okrog 130.000 oseb.

DRŽAVNE NABAVE — DOMAČIM PODJETJEM IN TVRDKAM.

— Beograd, 10. avgusta. (Izvirno.) Generalni inšpektorat finančnega ministrstva je zaprosil vse pristojne oblasti za to, da se vse državne nabave izvršujejo kolikor mogoče doma, da se naročila dajo le domačim tvrdkam. V slučajih, kjer domače tvrdke ne morejo dobavljati dotičnih izdelkov, se mora zahtevati, da se plačila efektualno v dinarjih.

PROTEST PROTI POVIŠANJU STANARINE TRGOVSKIH LOKALOV.

— Zagreb, 9. avgusta. Danes je bilo v prostorih tujakšnje Trgovakobrine zbornice protestno zborovanje delegatov trgovskega, obrtnega, gostilničarskega in kavarnarskega stanu. Zbor je obširno razpravljal o novi stanovanjski naredbi, ki dovoljuje hišnim lastnikom neomejeno oblast glede povlašnja stanarine za trgovske in druge lokale. Zbor je soglasno sprejel resolucijo na vlado, v kateri jo pozivlja, da se naredba v točki določevanja najemnine omili in omeji. Zbor je poudarjal, da so sedaj slučajji, kjer lastniki trgovcem in obrtnikom povisujejo stanarino za lokale od prejšnjih 3000 kar na 100.000 K. Resolucija bo predložena vladi.

RAZMEJITEV Z MADŽARSKO Medzavezniška komisija v Varšavi.

— d Beograd, 9. avgusta. Komakor se doznava iz zanesljivega vira, se bo dne 13. t. m. sestala v Zagrebu medzavezniška komisija za razmejitve z Madžarsko. Načelnik te komisije je neki angleški polkovnik, dočim šteje komisija sama okoli 20 medzavezniških častnikov, razen njihovega spremstva. Komisiji je kot naš zastopnik dodeljen polkovnik Vojin Čolak Antič. Komisija bo ostala v Zagrebu samo dva dni, potem pa se preseli v Varšadin, kjer bo ostala, dokler ne dovrši svoje naloge. V Varšadin bo prišla tudi madžarska delegacija za razmejitve.

POGAJANJA MED RADIKALCI IN DEMOKRATI.

— Beograd, 10. avgusta. (Izvirno.) Pogajanja med radikalc in demokrati so v stadiju stabilnosti. Demokrati aporilirajo na radikale, naj v interesu konsolidacije države opuste svojo nekdanjo taktiko zavlačevanja in odlašanja. Predsednik demokratskega kluba Ljuba Davidović je še vedno v Beogradu. INTERPELACIJA KOMUNISTIČNIH POSLANCEV.

— d Beograd, 8. avgusta. Ker so bili komunistični mandati na osmem rednem sešanku narodne skupščine dne 4. avgusta razveljavljeni, je poslalo predsedništvo narodne skupščine vsem ministrom dopis, naj ministrstva ne odgovarjajo več na interpelacije komunističnih poslancev. Konec njihovih mandatov razveljavljeni.

PREOSNOVA VLADE.

— d Beograd, 9. avgusta. Te dni se je v parlamentarnih krogih trdovratno govorilo, da se ima izvesti preosnova vlade. Danes se je ta verzija zopet pojavila v kulorijih parlamenta. Govorila da se bo preosnova izvedla šele meseca oktobra. V splošnem pa se zdli, da se pogajanja ne bodo nadaljevala pred septembrom, dokler se zastopniki klubov, ki se pogajajo, ne vrnejo iz raznih kopališč, in dokler se min. predsednik Nikola Pašić, ki pa še ni odpotoval, in nekateri drugi ministri ne vrnejo s svojih potovanj. Doznava se, da bodo morali demokrati in radikalni delegati glede delovnega programa objasniti svoje stališče že tekoni prihodnjih dni. Ko se končajo medsebojni razgovori delegatov, se bosta sklicali seji plenua radikalnega in demokratskega kluba, na katerih se bo izpremenilo in poprivilo, kar se bodo delegati dogovorili.

RAZVELJAVLJENI KOMUNISTIČNI MANDATI V BEOGRADU.

— Beograd, 10. avgusta. (Izvirno.) Beogradsko občinsko zastopstvo je ukinilo mandate vseh komunističnih mestnih odbornikov. Njih namestniki bo naknadno določilo ministrstvo notranjih del.

ARETACIJA KOMUNISTIČNIH POSLANCEV.

— Beograd, 10. avgusta. (Izvirno.) Tekom prihodnjih dni bodo aretirani skoro vsi, še na svobodi se nahajajoči komunistični poslanci. Dokazano je, da je bila centrala komunističnega terorja v Beogradu, vsled česar se bo vsa preiskava koncentrirala na Beograd. Sedaj so bili aretirani poslanci Kaclerović, Todorović in Popović.

— d Beograd, 9. avgusta. Ker sta komunistična poslanca Milan Trebinjac in Vladimir Mirić in nekateri sokrivci potrdili krivdo tudi ostalih članov komunističnega kluba poslancev, je preiskovalni sodnik zahteval od politične oblasti, da se še tekoni tega tedna izročijo sodniji vsi bivši komunistični poslanci.

RAZMERE V ALBANIJU.

— Beograd, 10. avgusta. (Izvirno.) In Skadra javljajo: Čete albanske vlade v Tirani niso dosegle dolejš prav nikakih uspehov proti upornim Miriditom. Avtoriteta tiranske vlade je zelo padla. Prebivalstvo splošno zahteva red in mir. Nekatera albanska plemena so poslala v Tirano odposlance, ki zahtevajo sporazum s kraljestvom SHS in garancije za lajni red in mir.

SESTANEK MASARYK - HAINISCH.

— d. Dunaj, 9. avgusta. Nocoj sta se zvezni predsednik dr. Hainisch in zvezni kancelar dr. Schober odpravila v spremstvu namestnika načelnika predsedstvene pisarne ministerialnega svetnika Klasterskega in načelnika predsedništva za zunanje stvari sekcijskega svetnika dr. Duffka in Seltzthal, kjer se jutri dopoldne snideta s predsednikom češkoslovaške republike dr. Masarykom, ki se vrača s otoka Capri, in s češkoslovaškim ministrom za zunanje stvari dr. Benešem. Oba predsednika se bosta v Hallattatu mudila nekaj ur, nakar se peljeta čez Attnang, kjer se poslovita.

DEMISIJA ČEHOSLOVAŠKEGA KABINETA.

— Praga, 10. avgusta. Ministrski predsednik dr. Cerny poda demisijo svojega kabineta, čim se po vrne predsednik dr. Masaryk v Prago. V političnih krogih zatrjujejo, da bo vodstvo kabineta še nadalje poverjeno predsedniku dr. Cernemu, dokler se na strankarski konferenci ne reši vladna kriza.

NEMČIJA MORA POPRAVITI NAS ŽELEZNIŠKI MATERIJAL.

— d. Beograd, 9. avgusta. Nemška vlada je poslala svojega komisarja v Beograd, da se sporazumi z našim ministrom za promet glede poprave naših lokomotiv in vagonov. Mednarodna komisija za reparacije je odločila, naj Nemčija izplača naši državi vojno odškodnino s čim hitrejšim popravilom naših transportnih sredstev. Komisar je v imenu nemške vlade že stavil ministru za promet predloge, v katerih

so navedeni pogoji za popravo prometnih sredstev. Ti predlogi so sedaj v ministru za promet proučevali.

MORILEC GROFA TISZE PRIJET.

— d. Berlin, 8. avgusta. Hamburški časopisi poročajo, da se je posrečilo oblastem prijeti morilca grofa Tisze, bivšega častnika Csernyaka. Csernyak je bil zaposlen v neki hamburški tvornici avtomobilov in je vzbudil pozornost policije vsled velike množine poštneležečih pisem iz Madžarske in Dunaja, ktere je prejemal vsak dan v Hamburg. Policija je pisma zaplenila in tako odkrila morilca, katerega so takoj zaprli.

— d. Hamburg, 8. avgusta. K aretaciji domnevnega morilca grofa Tisze, stotnika Csernyaka, se javlja, da zahteva Madžarska njegovo izročitev, ker ga sumi udeležbe pri zločinu. Hamburški senat bo v posebnih seji sklenil, ali naj aretiranca izroči ali ne.

NAVACENJE V NOVIH POKRAJINAH.

— Rim, 7. avgusta. Senat je med drugim razpravljal tudi o zakonu za navacenje v novih pokrajinah. Vojni minister je izjavil, da se zakon doslej ni uveljavljal vsled političnih vzrokov, ker do kler državljanov v novih pokrajinah niso imeli političnih pravic, se jim tudi niso mogle naložiti državljanske dolžnosti. Sedaj pa, ko imajo v parlamentu svoje zastopnike, uvede vlada zakon za navacenje tudi v nove pokrajine. Vojni minister je izrekel na koncu svojega govora upanje, da se novi državljanji odzovejo klicu pod orojke tako radi, kakor so to storili beneški Slovenci leta 1860. Kako se zakon o vojaški službi v novih pokrajinah udeleži, o tem bo razgovor s poslanci iz novih pokrajin.

(cesarja) bestärkte und der südslavische Bischof Jeglič ihn noch 8 Tage vor dem Staatsakte (to je pred manifestom »Mojemu narodu!« z dne 17. oktobra 1918) in feierlichem Schreiben versichert hatte, dass er sich auch ein selbständiges Südslawenreich nicht anders vorstellen könne, als unter Habsburg. Tako škof Jeglič oktobra 1918! In zanimivo bi bilo zvedeti, kako misli o tem jugoslovanski politični uradnik dr. Vidic avgusta 1921? Kako je mislil 1. 1917 in preje, to seveda vemo, ker ni takrat skrival svojega patriotskega ogorčenja nad zločinsko in neslovansko agitacijo jugoslovanskih in čeških dobrovolcev v ujetniških taboriščih na Ruskem, kamor je dr. Vidic prišel v rekonstrukcijski pohod: 14 dni iz Celovca v Kijev — in kjer je potem pomagal našim ujetnikom, da so mogli ohraniti zapreženo zvestobo Avstriji proti zapelevanjem veleizdajnikov.

— Razpuščena nemška društva. Društva: »Carinola, akademische Landmannschaft, »Deutscher konstitutioneller Verein, »Ortsgruppe Lailbach des allgemeinen deutschen Sprachvereines, »Deutscher Lehrerverband für Krain und Küstenland, »Salzburger Hochschülervereine, »Deutscher Landesverband für Fremdenverkehr, »Deutscher Böhmerwaldbund, »Südmärkischer Krain-Küstenländischer Sängerbund« in »Verein der deutschen Staatsangehörigen« so razpuščena iz državnih interesov.

— Olajšave za potovanje na ljubljanski vzorčni semen. Ministrstvo zunanjih del je sprazumno z ministrstvom trgovine in industrije izdalo vsem našim konzularnim zastopnikom, agenturam in drugim zastopnikom odredbo, da do 20. t. m. vidirajo pod ugodnimi olajšavami potne vizume inozemcem, ki nameravajo posetiti ljubljanski vzorčni semen.

— O »državnih aferi« v Trzinu. Iz Trzinca na Dolenjskem nam pišejo: Poštenemu človeku, ki pozna razmere, se gabi, če čita notico v »Slovencu« z dne 6. t. m. pod naslovom »Nasilje samostojnežev v Trzinu na Dolenjskem« in enak opis v »Domoljubu« ter jih primerja z dejstvi, ki obstoje in drže. Samo malo nepristranskega pojasnila, ne morda v odgovor »Slovencu« ali »Domoljubu«, marveč le iz namena, da bi si ta ali oni nazadnje res ne predstavljali Trzinca kot kako arnavsko zaselje, kjer režejo jermena s pošteni ljudji na tuji zado, da bo vedela javnost, koliko je slon večji od muhe. Dejstva so tu in ta drža za pametne in poštene ljudi neizpodbitno: Poštini urad je za Trzinče in sosedne občine tako važen in potreben, da menda ni treba tega utemeljevalno razlagati. Dosedanji poštini lokal ni odgovarjal in pošto ravnanstvo je stavilo dvojen izhod: preskrbeti drug lokal ali pa izgubiti poštini urad. Dalje pa ni treba nobenih drugih pojasnil, kakor da je županstvo zasedlo lokal v hiši hranilnice, ki je edino primeren in odgovarjajo predpisom. Radi tega ne bo trnela hranilnica in posojilnica prav nobene škode, kakor je ni doslej, ko je gledala dolgo vrsto let prav ta lokal prazen, ga pozneje dala v najem mizarju, a hranilnica je med tem delovala v župnišču, kjer se lahko tudi poslej lepo razvija v lep in obsežnih prostorih. Tako je in če pravi kdo, da to ni prav in pravično, sam ni pravičen. Najbolj smešno in celo otročje neumno je pa to, da dopisnik bolesto zavija oči in hoče servirati javnosti kot krivico, če je županstvo obvarovalo občino pred izgubo poštne urada in s te mnapravilo ljudstvu veliko korist, ni pa nikogar za najmanjši novček oškodovalo. Ako kdo trdi drugače, je zloben. Ako dopisnik v svoji brezprimerni nadutosti misli, da mu bo sam kr. namestnik brisal solze in menda celo meni, da g. namestnik komaj čaka, kdaj mu bo kak dopisnik v »Slovencu« ali »Domoljubu« pokazal, kako se naredi iz muhe — slona.

— Na tehniški srednji šoli v Ljubljani bodo v šolskem letu 1921 — 22 odprti sledeči oddelki: 1. višja stavbna šola; 2. višja strojna šola; 3. stavbna rokodelska šola; 4. strojna delovodska šola; 5. elektro-tehnična delovodska šola; 6. strgarska in mizararska mojstrska šola; 7. kiparska šola; 8. ženska obrtna šola; 9. posební tečaj za obrtnike; 10. javna risarska šola. Vpisovanje v I. letnik višje stavbne in višje strojne šole bo dne 15. septembra t. l. v višje letnike pa dne 19. septembra. Dne 16. septembra bo vpisovanje v I. letnik oddelkov, ki so zgoraj navedeni pod točkami 4., 5., 7. in 8., dne 17. septembra pa v višje letnike oddelkov. V mizararski in strgarski mojstrski šoli bo vpisovanje dne 16. septembra, voddelke pod 9. in 10. dne 21. do 24. septembra, v stavbno rokodelsko šolo pa od dne 1. do 15. oktobra (v ta oddelki tudi pismeno). Ponavljalne preizkušnje bodo dne 16. septembra, sprejemne preizkušnje v višjo stavbno in višjo strojno šolo ter v žensko obrtno šolo dne 17. septembra. S poukom se bo pričelo v vseh celoletnih oddelkih dne 21. septembra. Pri oddelkih pod 9. in 10. prične pouk dne 1. oktobra, v stavbni rokodelski šoli pa dne 3. novembra. Vse druge podrobnosti glede sprejemnih pogojev itd., so razvidne iz razglasa v Uradnem listu št. 93 z dne 8. avgusta 1921 in iz objave na razglasi deski v zavodu. Še potrebna polasnila pa daje na zahtevo ravnanstvo šole.

— Učni tečaj za babice s slovenskim učnim jezikom se prične na šoli za babice v Ljubljani. Tečaj bo trajal od 3. nov. 1921. do 30. junija 1922., t. j. osem mesecev. V ta tečaj se sprejemajo ženske, ki še niso prekoračile 40. leta svoje starosti in ki so, ako se ne morejo, dovršile 24. leto ter so učnega jezika zmožne v besedi in pisavi. Pouk je brezplačen. Pismeno prošnjo za surscem je vložiti pri pristojnem

okrajnem glavarstvu, oziroma mestnem magistratu, do dne 10. oktobra 1921.

— Mariborski občinski svet. V ponedeljek, 9. t. m. je bila prva seja mariborskega občinskega sveta. Seja je prisostvovala mnogo občinstva. Seja je rešila razne formalnosti in izvolila triinast članov, narodni socialisti in socialisti demokrati. Demokrati občinski svetovci niso volili. Soc. demokrat Bahun je predlagal, da naj se Gosposka ulica prekrsti v Glavno ulico, da tako izgine zadnji znak srednjeveškega hlapčevstva. Predlog je bil odkazan odseku. Kulturno umesten je bil dalje predlog, da naj mestna občina ustanovi mestno knjižnico. Predlog je bil odkazan kulturnemu odseku. Tudi predlog, da se zgradi za delavce kopališče, je bil sprejet. Dovoljen je bil dalje kredit 500.000 K za narodno gledališče, da se v njem takoj zgradi električna naprava. Seja je bila drugača mirna in stvarna.

— Veliki uspeh zdravstvenega tedna. Popolnoma nepričakovani Zdravstveni teden v Mariboru je povzročil že prvi dan pri predavanju primarija dr. Robiča tako vsepobno zanimanje, da je bil mestni kino prenapolnjen in so ljudje stali na ulici. Prireditelji so svoj bogati vspeh še izdatno izpopolnili. Najprej misel pa je bila, da so se odločili iti tudi sami kar v sredo med delavstvo, kakor se je to zgodilo v tork v delavnici J. ž. o čemur poročamo na drugem mestu. Največje zanimanje vlada med občinstvom za predavanja znanega dunajskega strokovnjaka o ženskih boleznih dr. Ambrožiča ter za predavanja profesor dr. Kovačiča o alkoholu z etičnega stališča.

— Kocenov slavnost v Ponikvah. Ponikvliani so lepo počastili spomin svojega slavnega rojaka. Ponikve so bile že v soboto v zastavah, fantje so postavili mlaje in slavoloke z napladi, venci in cvetjem. V nedeljo je došlo z vlaki mnogo gostov iz raznih krajev Slovenije. Mariborsko zgodovinsko društvo je poslalo prof. dr. P. Strmška kot slavnostnega govornika; zastopala je bila tudi ljubljanska Zveza kult. društev. Dopoldne je bila cerkvena slavnost, na kateri je govoril kaplan Krajec iz Celja o Slomšku in Kocenu. Pri slovesnem obredu je spirala narodna godba iz Vojnika. Popoldne se je odprla spominska plošča na Kocenovi rojstni hiši v Hotunjah. Govoril je g. dr. Strmšek, za njim je deklamirala šolarica in končno se je prirediteljem zahvalil g. župnik Kocipec. Za slavnost so zlasti marljivo delale narodne žene in dekleta poleg zavednih fantov.

— Denarna pisma v inozemstvo. Ker je dovolil finančni minister izvoz denarja, je verjetno, da bo začetkom septembra dovolil minister za pošto in brojar promet denarnih pisem v inozemstvo po predpisih mednarodne poštne konvencije.

— Razpis službe zdravniškega asistenta. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro v Ljubljani razpisuje mesto asistenta na internem oddelku splošne bolnice v Mariboru. Interesenti se opozarjajo na razpis v Uradnem listu.

— Ustanovitev davčne šole v Beogradu. Direkcija neposrednih davkov pri finančnem ministru je določila, da se v Beogradu ustanovi davčna šola, v katero bo sprejetih 120 gojencev. Kandidati morajo imeti 6 do 8 razredov gimnazije. Pri vstopu v šolo morajo predložiti zdravniško spričevalo o svojem zdravju ter se morajo obvezati, da bodo šolo dovršili in ostali v državni službi. Šolanje se bo vršilo na državne stroške ter se predvideva tudi štipendije za siromašne gojence. Rok za prijavo je določen do 15. avgusta, šola pa se prične 1. septembrom.

— Vest iz Amerike. V Brooklynu je umrl eden najstarejših slovenskih priseljencev v tej koloniji g. Anton Burgar, doma iz Ribnice na Dolenjskem. Pokojnik se je povpel od navadnega delavca na odlično mesto blagajnika v Sakserjevi banki, katero službo je opravljal vestno in točno. Svoj prosti čas pa je posvetil družini in slovenski pesmi, katero je zelo ljubil. Bil je jako dober človek, ki je marsikomu pomagal materialno in z dobrim svetom. — Slovenski ameriški mladenci Alojzij Vrbičar je padel na francoskem bojišču v septembru 1918. Truplo so pripeljali sedaj v Chicago na željo njegovih starišev. Jako slovesen je bil pogreb. Kapetan Rudolph je pisal materi nastopno pismo: »Pokojni junak je bil blagega značaja, bil je pošten, hraber in navdušen junak, ki je vršil vestno svojo dolžnost do Boga in do domovine. Bil sem prav blizu, ko ga je zadela krogla. Videl sem njegovo veliko močnatost in njegovo junaško smrt. Zato vam morem pisati to pismo.« — Službi učiteljice na ljudski šoli v Chicagu opravljata sedaj dve Slovenki, Emilija Kenig in Marija Kremesec, hčerka znanega trgovca, ki je pred kratkim naredila učiteljski izpit. — V Clevelandu je umrl znani trgovec Fran Spelko, doma iz Soteske na Dolenjskem. Veliko je storil za slovenska društva.

— Zvišanje cenika v brivski stroki. Iz brivskih krogov nam pišejo: Vsled prav občutnega zvišanja najemnine brivskih lokalov in zvišanja tedenske meze pomožnemu osebju, so brivski mojstri prisiljeni, da za potrebo v brivski stroki cene razmeram primerne zvišajo. Določeni delavni čas in ceniki so v vsaki brivnici razvidni. Gospodje naročniki se prosijo, da bi posekali brivske lokale v določenem delavnem času, ker so sicer primorani mojstri vsako delo izven delavnega ča-

sa dvojno računati. Delavni čas je od 1. oktobra do 31. marca od 8. do 12. in od 13. do 18., v sobotah od 19. do 1. aprila do 30. septembra od 8. do 12. in od 14. do 19., v sobotah do 20. Ob nedeljah in praznikih, izvenšči če je praznik na ponedeljek ali soboto, so brivnice zaprte. Da se napravi red in točnost, se naprošajo cenjeni obiskovalci brivskih lokalov, da prezirajo in ne podpirajo mojstrov, ki se ne bi držali reda in storjenih sklepov in bi drugim svojim tovarišem na škodo prej odpirali ali pozneje zapirali zgolj zato, da kršijo red in disciplino ter lovijo naročnike.

— Primorski Sokolski krožek v Ljubljani. Nekateri člani, ki ne vedo kaj je s tem krožkom, prošjo odbor za pojasnilo, kaj je s delovanjem tega krožka. Člani PSK. (Cemu to cepljenje? Ali niso sokolaka društva za vse? Ali se naj po tem vzorcu osnujejo še koroski, štajerski, banovinski in srbijski sokolski? Vse, kar je pravi Uredništvo.)

— Išče se učiteljica ženskih ročnih del za obrtno šolo, po možnosti z znanjem hrvatskega jezika. Pismene ponudbe na upravo lista. Š/5506.

— V Lukovici je včeraj umrl Ignacij Čamerlik, umirovljeni sodni official in drž. pravd. upravitelj pri okr. sodišču na Brdu, v starosti 84 let. Zapustil je vdovo in 2 že preskrbljeni hčeri. N. v. m. p.

— V Rogaski Slatini se zaključil glavna sezija dne 20. avgusta. S tem dnem stopijo v veljavo 25 do 50% popusti pri sobah, zdraviliški taksi, mrzlih, plavalnih, zračnih in solčnih kopelih.

— Poroka. Poročil se je dne 6. t. m. g. Vilko Deržaj, mestni učitelj z gč. Tončko Hribernikovo iz Ljubljane. Bilo srečno!

— Tatvina. Ukradena je bila dne 8. avgusta t. l. ob 7.15 dopoldne v stanovanju g. Josipa Gradišnika, uradnika Zdravnih papirnic v Goricanah pri Medvodah zlata damska ura v obliki medaljona, z dvojnimi pokrovom, na zgornji strani okrašena z 12 briljanti v zvezdni obliki, z zlato vratno verižico in zlata damska ura z usnatlo zapetnico. Pred skupom se svari. Eventualne podatke se prosí na gornji naslov.

— Zakup lova. Občinska lova v Nasovčah in Stranjah se bosta v soboto dne 13. avgusta ob 10. oddala v zakup do 30. junija 1922. potom javne dražbe pri okr. glavarstvu v Kamniku.

— Pogreb nesrečne žrtve. Iz Maribora nam javljajo: Danes, 9. t. m. je bil slovesen pogreb nedeljske žrtve v Rušah, dijaka Franceta Serajnika. Pokopali so ga na pokopališču v Pobrežju. Ad vročina in suša.

— Ustanovitev »Hltrozida« v Mariboru. V ponedeljek, 8. t. m. se je vršil v Mariboru ustanovni občni zbor stavbne obrtne tvornice, oziroma gradbene družbe s. o. z. pod deloma že znanim naslovom »Hltrozid«. Občni zbor je sklenil, da se vresničje te za dosedanje stanovanjsko mize-rijo naravnost epohalna ideja takoj izvrši. Sicer pa je bil začetek že izvršen pred ustanovnim občnim zborom s tem, da je ustanovitelj družbe že naročil celo množico strojev, ki v lesni družbi »Drava« v Melju že izdelujejo iz posebnega sestavnega materiala plošče, ki tvorijo zid za zgradbo hiš in poslopij ter se na ta način z nekaj delavci omogoči zgradba priproste hiše (vile) že takom nekaj tednov — oddot to- rej ime »Hltrozid«. To torej je bilo že v delu in je že mnogo materiala pripravljene- ga za zgradbo. Ustanovni občni zbor je imel le nalogo družbo postaviti oficijelno na legalno pot nove industrijske družbe. Družba hoče delati sigurno in s skromnimi začetki — z 1 milijonom ustanovne glavni- ce. Vodstvo je v najboljših rokah izbornih strokovnjakov — poslovođil. Družabna pogodba je podpisana. Že se uči 9 delavcev na 9 strojih za zgradbo materiala a v krat- kem se na Teznu zgradi velika tvornica za izdelavo materiala. Že letos zgradi druž- ba na lastništvu »Drave« na Meljskem hribu 2 do 3 vile kot vzor »Hltrozida«. Za- časno razpolaga družba z 12 ttipami — sami res jugoslovanski motivi. Družba je seve- da popolnoma jugoslovenska. Tehnično vod- stvo se nahaja v Slovenski ulici 2, admini- strativno vodstvo Aleksandrova cesta 81 (»Drava«).

— Obsojeni verižniki. Policijski komisariat v Mariboru javlja, da so bili obsojeni: Koderman Katarina, za- sebnica radi tihotapstva na 500 K glo- be in 8 dni zapora; Kovač Franc radi veriženja na 300 K globo in Mikovilič Jurij, pekarski pomočnik radi verižen- ja na 5 dni zapora in 500 K globo. Razsedbe zgoraj navedenih oseb so postale pravomočne.

— Cvet in sad. Na Dolenjskem v hribu Cerovcu pri Toplicah je našla gđc. Mici Kump lep in redek skupen cvet in sad hruske.

— Poroka. V soboto 6. avgusta t. l. poročila se je gđc. Jakobina Zebre, hčerka nadučitelja v Starem trgu pri Ložu z g. Josipom Verhurem, postaj- nim odpravnikom v Podnartu. Bilo srečno!

Vročina in suša.

— Ljubljana, 10. avgusta. Vročina traja dalje. Opoldne 36° C. Po ljubljanskem polju je vse požgano. Koruze uničena.

— Maribor, 9. avgusta. Danes ob 10. uri zvečer je v Mariboru in okolici nastala nevihta. Bil je velik naliv. Nevihta je bila tako silna, da je bil prekinjen ves električni tok in je mesto ostalo brez luči.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Dneone vesti.

V Ljubljani, 10. avgusta 1921.

— Svečanost na magistratu. Danes ob 18. izročil slovesen način g. kr. namestnik Ivan Hribar, ki je v ta namen prekinil svoje potovanje in prišel danes v Ljubljano, najvišje odliko- vanje bivšemu županu g. dr. Ivanu Tavčarju v prisotnosti starega občinskega sveta, s katerim je g. župan 9 let v na- tečajih časih uspešno in pošteno vodil poše ljubljanske občinske uprave.

— Komite za proslavo jubileja dr. Ivana Tavčarja. Načelstvo demokratske stranke je včeraj razpravljalo o slavnostih, ki se imajo prirediti povodom sedemdesetletnice strankinega voditelja dr. Ivana Tavčarja. Načelstvo je sklenilo, da se naj proslava priredi 27. avgusta. Vsa pripravljala dela je pre- vzela posebni komite, ki mu načeluje ravatelj g. Anton Jug. Ta komite ima v petek svojo sejo, na kateri bo sklepal o podrobnostih nameravane proslave.

— Minister za socialno politiko v Ljubljani. Včeraj je prišel v Ljubljano minister za socialno politiko g. dr. Vekoslav Kukovec. Udeležil se je seje načelstva demo- kratske stranke. Z vlakom ob pol šestih se je vrnil v Celje.

— Generalni konzul Čehoslo- vaške republike g. dr. Otakar Beneš se je vrnil v Ljubljano z več- tedenskega dopusta ter zopet pre- vzela poše konzulata.

— Stolica za češki jezik in lite- raturo na univerzi. Na našem vse- učilišču se ustanovi stolica za če- škoslovaški jezik in literaturo. Pre- davanja se po možnosti prično že v prihodnjem semestru. Stolica se po- veri, kakor čujemo, dr. Vavčavu Burianu, s katerim se vodijo pogaj- janja, ki se nahajajo že pred ugod- nim zaključkom.

— G. dr. Otakar Beneš, gene- ralni konzul Čehoslovaške repu- blike v Ljubljani, je daroval za po- gorelec v Danah ob Cerkliskem je- zeru 500 K. Za velikodušni dar se mu izreka najtoplejša zahvala.

— Pozor, železničarji! Dne 19. 20. in 21. avgusta t. l. se vrši v Beogradu III. zemaljski kongres nacionalnih železničarjev kraljevine SHS in obenem veliki železničarski izlet. Natančni pro- gram izleta, kakor tudi kongresa je ob- javljen v tedniku »Jugosl. železničar«. Gosp. minister saobračaja je v svojem oglasu odobril sledeče: 1. posebni vlak Ljubljana - Zagreb - Beograd, z zvezo Maribor. Ta vlak sprejme v Zagrebu brate Hrvate, a v Bos. Brodu brate iz Bosne - Hercegovine in Dalmacije. 2. Brzovlakom se priključijo na vseh glav- nih progah po 2 osebna vozova, katera sprejemata goste iz vseh delov naše dr- žave. 3. 4 dni dopusta ter brezplačno vožnjo vsem železničarjem in njihovim rodbinam kateri bodo prisostvovali na izletu. 4. Dnevnicne delavcev, dokler bo- do na izletu, so urejene. 5. Centralni odbor je zagisural v Beogradu stano- vanja in prenočišča za vse goste, kolli- kor jih pride. Zagisurana je avtomobil- ska vožnja. Vsi železničarji in njihove družine morajo pri pristojnih oblastih dobiti potne legitimacije, kakor so pre- dpisane. Obenem morajo vsi železničarji zaprositi potom načelnika za dopust, kateri se jim ne bo štel kot redni do- pust. Prijave se morajo poslati naika- sneje, zadnji rok, do 12. t. m. na ZJZ. Ljubljana, Gradišče 7. Predsedstvo ZJZ.

— Iz vojaške službe. Za na- čelnika intendature dravske divi-

zijske oblasti v Ljubljani je imeno- van intendantski major Milan Rajaković, dosedaj načelnik in- tendature Kosovske divizije. obl., za njegovega pomočnika pa intend. major Fran Bevč, dosedanj in- tendant v intendaturi iste div. oblasti. Za upravnika intendantske- ga skladišča Dravske div. obl. je imenovan administrativni major Kosta Mraković, dosedaj po- močnik načelnika intendature zets- ke divizijske oblasti.

— Izlet slovenskih kmetovalcev v Srbijo. Poročali smo že, da priredi Kmetijska družba za Slovenijo v sep- tembru izlet v Srbijo. Kakor poroča beogradska »Politikac«, prispo ti izlet- niki 10. septembra v Beograd, in osta- nijo v Srbiji 8 dni. V Beogradu osta- nejo 1 dan. Nato se razdele v dva sku- pini: Prva skupina bo potovala preko Smedereva, Požarevca, Ljubiceva, To- pole na Arandjelovac, druga pa preko Obrenovca, Šabca in Valjeva takisto na Arandjelovac, kjer se združi s 1. sku- pino. Od tu bosta obe skupini posetili Čuprijo, Niš in morda tudi poljedelsko šolo v Kraljevu. Za to potovanje je namestništvo v Ljubljani odobrilo kre- dit v znesku 200.000 dinarjev.

— Izprememba imena »Uradnemu listu«. Dosedanje imenovanje »Uradni list deželne vlade za Slovenijo« se je s 94. letošnje številko izpremenilo v »Uradni list pokrajinske uprave za Slovenijo«.

— Razglas o ustroju pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja »Uradni list« št. 94.

— Iz Radovljice nam pišejo: Na objavo fanatičnega postopanja radov- ljiskega župnika ob pogrebu Sokola Brovča, je prinesel nedeljski »Slovenec« karikaturu pojasnila. Po slabem stilu brez logike vsebine in neotesanosti to- na se takoj pozna, da je pisec te »Slo- venčeve« notice vladni komisar dr. Vi- dic, oni politični uradnik, ki je pred zasluženjo preselitvijo v Kočevje, za- ključil svoje patriotsko delovanje v Radovljici s poskusom, da razbije usta- novni občni zbor Jugoslovanske Matic- ce. Njegove čenčarije o pogrebu so presmešne, da bi tvorile podlago za po- lemiko, pač pa bi nas zanimal odgovor tega učenega branitelja pietete, dostoj- nih pogrebnih toalet in župniških ka- noničnih pravic — odgovor namreč za trditve objavljeno v naši notici, da je voditelj stranke, kateri pripada radov- ljjski župnik, pisal sredi oktobra 1918 cesarju Karlu pismo, v katerem ga za- govtavlja, da si tudi (sic) »samostojne jugoslovanske države ne more nikdar misliti drugače, kakor pod Habsburži- ni.« To očitane naše notice moralo bi v njem kot političnem uradniku države, ki je Habsburžanom sovražna, vzbudi- ti posebno pozornost in ga neprimerno bolj izzvati na odgovor, kakor mirna proti ljudem dr. Vidiceve vrste do skrajnosti umerjena gospa Patikova. Da se g. dopisnik ne bo mogel izgovar- jati, da je ta naša trditev brez podlage, kakor je njegovo pripovedovanje o Brovčevem pogrebu, mu citiramo do- slovno odstavke iz Nowakove knjige »Der Sturz der Mittelmächte«, München 1921. Nowak omenja, da je cesar Ka- rel napravil obupen poskus vzdržati no- tranjo situacijo z manifestom »Mojemu narodu« z dne 17. oktobra 1918 (po- sebna izdaja »Wiener Zeitung«), in ko- je ta poskus odpovedal, je uvidel brez- upnost svojega položaja. Pri tem pravi Nowak na strani 362 spodaj doslovno: »Ob auch mancher Tschechenführer im

Sokolstvo.

Telovadbišče Tabor.

— Slavnostni dnevi otvoritve telovadbišča na Taboru Sokola I. v Ljubljani, dne 13. in 14. avgusta 1921. Sobota, 13. avgusta: a) Ob 20. ure odprava bivešnega župana pr. dr. Ivanu Tavčarju. b) Povratek na telovadbišče Sokola I. — Koncert. — Kavana pod milim nebom. — Vstop prost. Nedelja, 14. avgusta dopoldne: a) Od 8. do pol 11. nastop članov in članic, vojaštvo, naraščaj. Spremlja vojaška godba pod vodstvom g. kapelnika dr. Čerina in godba Zveze jug. železničarjev. b) Ob pol 11. razvite naraščajeva prapora. Popoldne: a) Prihajanje zunanjih Sokolskih gostov. b) Ob pol 17. javna telovadba. c) Koncert obhajen v ljudska veselica. V poznem večeru čarobno razsvetljenje Tabora (pirotehnični sistem po Farmapahu). Ponedeljek, 15. avgusta dopoldne: a) Skušnje gostov od 8. do pol 11. spremlja oba godbi. b) Zbiranje društvenih članov, članic in naraščaja. Skupine v narodnih nošah, ljubljanskim in zunanjim gostov, Sokolske konjenice za obhod. c) Ob 10% pozdrav gostov in slavnostna otvoritev telovadbišča. d) Ob 11% sprevid po mestu. Popoldne: a) Ob 16. telovadni nastopi gostov in Sokola I. b) Poslovilni večer s koncertom in prosto zabavo. Vstopnina za vsak dan k dopolniskim skušnjam: za sedeže na glavni tribuni 3 dinarje, za druge sedeže 2 dinarja, za stojišča 1 dinar, za otroška stojišča 50 para. K dopolniskim prireditvi. Sedeži v tribunskih ložah 15 dinarjev, sedeži na glavni tribuni 10 dinarjev, sedeži na stranskih tribunah 7 dinarjev, sedeži ob telovadbišču 5 dinarjev, stojišča 2 dinarja 50 para, stojišča za otroke pod 10 leti in vojaške do podnarednika 1 dinar. Vhodi na vse sedeže na južni strani skozi Vidovdanske ceste (jugozap. vhod), za vse sedeže ob severni strani iz Metelkove ulice (sev. zap. vhod). Na stojišču in na vzhodne stranske tribune iz Škofje ulice (vzh. vhod). Predprodaja vstopnic v trafiki Dolenc v Prešernovi ulici.

— Prijave za 14. in 15. avgust se množijo za udeležbo pri svečani otvoritvi po vseh novih predpisih zgrajenega telovadbišča na Taboru. Vabimo vsa društva, da izpolnijo prijavitne tiskovine, da se vemo ravnanje glede morebitnih posebnih vlakov.

Prapor Sokola I.

— Naraščajev prapor Sokola I. Po inicijativi vrle Sokolce gospe Milene Ježek-Zorove dobil naraščaj prekrasen prapor. Belo polje, rdeči in modri okrasli. Sokol sokolski izrek. Ročno delo omenjene gospe je umetniško izvršeno. Za velikodušni dar poklonjen iz ljubnezi do sokolske mladine, se Sokol I. iskreno zahvaljuje. Enaka zahvala gre veseloštopovanemu konzulu Českoslovaške republike g. dr. Benešu, ki je poklonil za ta prapor prekrasno moderno litvo Sokola z rahlo zaprtimi perotmi. Zastavo okrasil »Zenski sokolski krožek« z dragocnim trakom. Zastavo naj si ogleda občinstvo v izložbenem oknu pri trdnici Magdičevi.

— Bratska Sokolska društva, ki se udeležijo slavnostne otvoritve telovadbišča Sokola I. v dne 14. in 15. avgusta ponovno opozarja, da si oskrbe pravčasno legitimacije za polovično vožnjo, dalje obede kakor priporočeno in da nam naznanijo če rabijo prenočišča, za koliko oseb in večerov. Zdravo!

Odbor Sokola I.

— Sokol I. pozivlja vse sodelujoče pri paviljonih, reditelje in voščje vse odseke in odbore, da se ta teden pogosto shajajo med 6. in 8. na telovadbišču na Taboru, da dobi vsakdo lahko potrebna navodila.

— Bratska društva vnanja, ki posetijo slavnostne prireditve »Sokola I.« prosimo, da se poslužijo jutranjih vlakov, ker se pri istih primerno pomnože vozovi v dobro naših bratov gostov. Tudi se vozijo v hladu. Z izkaznico Sokolskega Saveza dobijo polovično vožnjo. Rabiš prenočišče piši! Na bratsko snidenje — zdravo! Odbor Sokola I.

— Sokolsko društvo »Viču« pozivlja svoje članstvo, da najmlajšije sega po srečkah efektne loterije sokolskega društva v Novem mestu. Bratje, sestre! Nudi se vam prilika, da pomagata br. društvu do gradnje lastne strehe s tem, da kupujete srečke. Predprodaja srečk pri br. Uranu in br. Jeločniku. Komad 1 dinar.

— Slet sokolske župe Novomesto u Karlovcu. 13. in 14. o. mi. održaje u Karlovcu svoj župski slet novomeška župa sa javnom vježbom karlovačkog Sokola. 13. na večer bit će svečana sokolska akademija, kod koje nastupa pmladak, te žensko i muško članstvo Karlovačkog Sokola. 14. u jutru u 7. sati bit će natjecanje odjela sviju užupljenih društava, kao i pojedina. Natjecanju isto i sestre Sokolice. Na natjecanju će se istaći napredak u sistematskom radu pojedinih društava. Popodne će biti na znatno proširanom vježbištu u prostranom vrtu Sokolane javna vježba, koje obećaje po svom programu osobit užitak. Raspored vježbe je vrlo bogat, gdje će se opet pokazati tehnički napredak Jugoslovenkog Sokolstva. Poslije javne vježbe sledi pučka zabava, koja će po poznatoj spremi Karlovačana pružiti gostovima ugodnu i nevezanu zabavu.

— Župni zlet Celjske Sokolske župe se vrši dne 14. avgusta v Sočanji. Soštanski Sokol je v času najjužnijih narodnih borb stal verno na straži in je namen zleta zlasti ta, omogočiti istemu zgradbo lastnega doma. Zato prosimo, da se vsa narodna društva na to prireditve ozirajo in na ta dan ne prireajo svojih veselice. Bratska društva opozarjamo, da pošljejo takoj kratka poročila o svojem letošnjem delovanju za zletni Vestnik br. Ljuzniku v Celju. Gregorčičeva ul. št. 3. Vestnik naj bi vseboval o vsakem društvu eno letošnje delovanje.

o društveni statistiki in delu, katere poročila naj v svoji celoti podajo jasno sliko naše sokolske snage! Tudi drugim pozivom je točno ugoditi, kajti ravno v tem se zrcali marljivost društev in zavedanje odborov sokolskih dolžnosti. Dne 14. avgusta vsi v Sošanji!

— Sokol Dravograd - Meža društva »Muta - Vuzenica« priredi 20. avgusta svoj prvi javni nastop v Dravogradu. Opozarjajo se že sedaj vsa sosednja društva na to prireditve, katere spored bo jako zanimiv, da se polnoštevilno udeležijo prvega nastopa novoustanovljenega odseka na naši severni meji.

— Za Sokolski dom Sokola Polje se je nabralo na odhodnici g. pukovnika Koča 168 K. Živelj darovalci!

— Župni zlet Novomeške Sokolske župe v Karlovcu. Dne 14. avgusta 1921. priredi Novomeška Sokolska župa svoj letošnji župni zlet v Karlovcu. Na predvečer dne 13. avg. se vrši velika sokolska akademija, 14. avg. pa javna tekma Novomeške Sokolske župe. Popoldne ob 3. uri javna telovadba po telovadbi pa velika ljudska veselica. Istega dne ob 10. uri dopoldne se vrši tudi pavalna tekma Jugoslovenskega Olimpijskega odbora na Korani. Za zlet vlada v Karlovcu in drugod veliko zanimanje. Ta zlet ima tudi svoj historičen in političen pomen, ker se je priklonila več hrvatskih društev Novomeški Sokolski župi, s čimer so izginile stare od tujevo postavljene meje in je dobilo ujedinjenje tudi na zunaj viden znak. Zato je želeli, da s zleta udeležijo tudi sosedne sokolske župe po deputaciji. Za prenočišča je preskrbljeno.

— Sokol v Ljutomeru opozarja cenj. občinstvo na običajni »Sokolski dan«, ki se letos priredi dne 28. avgusta z bogatimi in zanimivimi sporedom.

Zdravo! Odbor.

Kultura.

— Iz Rogaske Slatine. Dne 5. t. m. sta priredila člana kr. slov. opere v Ljubljani gđ. Vilma de Thierry in g. Kovac v veliki dvorani državnega zdravilišča koncert, ki je bil razmeroma precej dobro obiskan. Na vsopredju je bilo šestnajst spevov znamenitih domaćih in tujih mojstrov. Koncert je jako ugaljal, kar je pričalo živahno ploskanje po vsaki točki, a tudi občinstvo je tokrat v veseljem razpoloženju vztrajalo do konca, kar sicer na Slatini ni navada. Prireditelja sta z uspehom lahko zelo zadovoljna in ponosna nanj. Točke je spremljal pri klavirju g. Vilko Bizjak in si s svojo igro pridobil novih simpatij.

— »Vesna«. Izšla je druga številka tega lepega ilustriranega mesečnika po skoro predolgem odmoru. Zato je pa druga številka tudi res tako lepa, da bi lahko krasila izložbena okna vsakega velikega mesta. Vavpotičev prelepi naslovni list v dveh barvah — dama v kopalni obleki, ki počiva na skakalni deski nad Blejskim jezerom — je prav posrečena in dela čast domači reprodukciji tehniki. Vsebinska je po svoji pestrosti v besedilu in ilustracijah prav dobra. Golar priobčuje ljubko »Rožno pesem«, češka pisateljica Ana Zieglerjeva dalje pesem v prozi »Pomladni večer«. Vavpotič piše o Groharju (s 4 posnetki Groharjevih slik). Sledje referat o kongresu igralcev in izborni Vavpotičevi portreti g. gg. Putjate, Šaričeve in Danila ter fotografiji gđ. Visiškove in g. Vlčka, baletnika. Arhitekt Kregar piše zelo pametno o estetski ženske obleke, L. g. (prof. Debeljak) pa poroča dnevne zanimivosti iz Pariza. Prof. Volavšek piše članek s podobami o kolovratu, ki je že skoro izumrl; naš licej pa nam ponuja svoje slastne kuhinjske tajnosti, žalibog le naslikane. Za deco je spemnila Vida Jerajeva pesem o treh punčkah, neimenovan pesnik pa sliko o muhi in njenem trebulu. Hrvatska literarna odobnost je zastopana po »Sanjah« Hrvatiće Zdenke Markovičeve. — Da je velik del te modne revije odmenjen modnim slikam in opisom, se razume. Celih devet strani obsegajo modne slike in ročna dela. In posebej je vredno omeniti, da modne slike niso prerisane iz tujih listov. Seveda se naslanjajo na splošno svetovno žensko modo, toda obleke so komponirane samostojno in risane izvrzno nalašč za »Vesno«, med tem ko na pr. »Wiener Mode« dostikrat prinaša čisto navadne kopije iz francoskih listov. Posebno pa nas je razveselila pronagacija domače kmečke noše, »dečevce«, ki pač kmalu izpodrine pri nas nemški »Dirndl«. »Vesna« zasluži obilo naročnikov in naročnic, ker se lahko kosa z vsakim tujim listom. Konorscij se očividno ne straši izrednih stroškov, samo da bi nam podajal domač list, ki more nadomeščati doslej običajne nemške publikacije.

— Balet na Rabu. Gospodični III in Alma Fischhof iz Vukova (dvoječki), ki se razlikujeta le po prstanu in uhanih, sta plesali pod vodstvom g. Danila na Rabu menuet v prid Jugoslovenske Matice v Ljubljani. G. Danilo je izročil upravi svoto 114 K.

Društvene vesti.

— Velika ljudska veselica. Jugoslovenske Matice se bo vršila v Begunjah nad Cerknico 28. avgusta na vrtu De Tonijsve z igro, tombolo in pevskim zborom.

— Iz Dolenjske. Pri Ribnici nam poročajo o slavnosti ondotočnega gasilskega društva. Gasilno društvo je slavilo nedavno tega svoj 42letni jubilej. Ustanovljeno je bilo 1. 1879. Načelnik društva g. Ignacij

Merhar je takoj uredil slovensko poveljevanje in društveni pozdrav »Na pomoč!« in tako je bilo to društvo prvo ustanovljeno z slovenskim poveljevanjem. Vsed več prošnji gasilskih društev je potem izdal načelnik prvi vžbovnik, katerega so si naročila skoraj vsa slovenska gasilska društva. Z veliko vneto so vrli gasilci in tukajšnje dekleta okrasile vrt, na katerem se je vršila ljudska veselica in gospe so pa svoje šotore tako lepo okrasile, da so prejele občno pohvalo. Ob 10. dopoldne so gasilna društva z tukajšnjim občinskim odborom z godbo na čelu odkorakali k službi božji. Opoldne je prišel gospod okrajni glavar dr. Fr. Ogrin iz Kočevja, ki je društvo obvestil, da se okoli 3. popoldne pripelje g. g. minister Pucelj in deželni predsednik dr. J. Baltič. Pred tretjo uro so se pred hišo načelnika zbrala vsa došla društva in napravila »špaliro«, ki so z nebrojno množico ljudstva pričakovali visoka gosta. Ko sta oba gospoda prišla, jih je vse ljudstvo z velikim navdušenjem pozdravljalo. G. minister Pucelj je v navzočnosti g. deželnega predsednika stopil pred načelnika Ignacija Merharja in mu po gniljem nagovoru pripel na prsa red sv. Save IV. razreda. Povdarjal je v svojem govoru, da je naš načelnik odlikovan z visokim redom za njegovo neumorno delovanje v prid gasilstva in občine, kateri je bil 30 let župan. Razvil se je potem ljudska veselica, kateri so prisostvovali vsi imenovani gospode. Nastopilo je naše novo ustanovljeno pevsko društvo z tako sigurnostjo, da se je čuditi, kako je zamogel ustvaritelj društva g. nadučitelj Mirko Trost tako izuriti pevce in pevke v tako kratkem času. Mnogo gostov je prišlo tudi iz Ribnice in sosednih občin. Omenjeno naj bo še, da se je vse zbrano ljudstvo spominjalo Nj. Veličanstva kralja Petra. in Nj. Visočanstva regenta Aleksandra ter mu z velikim navdušenjem zaklikalo trikrat živo in na pomoč.

— Veliko vrtno veselico v korist Trgovskega doma priredi slov. trg. društvo »Merkur« v nedeljo, dne 4. septembra t. l. na čast gostom ljubljanskega velikega semnja v hotelu Tivoli pri kateri bo sodelovala godba Zveze jugoslovenskih železničarjev in društveni pevski zbor. Predtvariši za to veselico. Čisti dobiček je nazelo široki podlagi so v polnem tiru. G. člani in prijatelje društva že sedaj opozarjamo na to prireditve ter jih prosimo, da širilo zanimanje med svojimi stanovskimi tovariši za to veselico. Čisti dobiček je namenjen za zgradbo prepotrebne Trgovskega doma v Ljubljani. Podrobnosti te prireditve bomo pravčasno priobčili.

Turistika in sport.

— Povodno desetletnice svojega obstoja priredi S. K. Ilirija velik medkulbski lahkoatletični meeting, kateri obeta postati zelo zanimiv in obširen. Poleg številnih domačih prijav je zastopanih tudi veliko število zagrebških tekmecev, med temi imena kakor: Kirin, Matz, Gaspar itd. v katerih bodo imeli naši domači tekmeči nevarno in opasno konkurenco. Posamezni njih rezultati dosegajo skoraj rezultate mednarodnih lahkoatletičnih tekem. Imeli bomo priliko videti prvič v Ljubljani, res prvovrstne moči na polju lahke atletike, ki naj bodo le v nadaljnjem spodbudo našim v večjih in težjih mednarodnih tekmah še neiskusnim tekmovalcem.

— Češka koč pod Grintavcem je otvorjena in dobro oskrbovana. Popravljen je tudi pot od Češke koč do Zrela. Češka koč dominuje v severnih odraških Savinjskih planin, ki ostanejo z Jezerskim vred do Jezerskega vrha še last naše države. Priporočila se poset zanimivega letovišča Zgornjega Jezerskega, ki ima pošteno zvezdo s Kranjem, in pri tem tudi poset Češke koč. Pa tudi onim, ki hočejo zvezati ture od Kokrskega sedla čez Grintavec in čez Kočno, ali porabiti prehod do Okrešlja, bo Češka koč dobro došla.

— Jubilej pohorskih planincev v Rušah. V Rušah se je v nedeljo, 7. t. m. zbralo na stotine naših planincev, na tisoče prijateljev in prijateljic našega planinskega društva. Podravska podružnica SPD je to nedeljo praznovala 20letnico svojega obstanka. Njen ustanovitelj nadučitelj Lesjak je kot predsednik podružnice lahko ponosen na krasen uspeh svojega dela. Slavnostni prostor na vrtu pred cerkvijo, napolnjen s šotori, gledališčem, cirkusom itd. je bil veliko premajhen za sprejem vseh gostov (nad 3000). Celot tani iz središča Slov. goric, iz Sv. Lenarta je pod vodstvom za narodno stvar neumorno delavnega dr. Goriška prihitela v častnem številu deputacija Sokolov in Sokolice. Tudi naš slovenski Korotan je poslal svojo armado planincev. Mariborsko posestrimo je zastopal znani planinec J. Rotter. Prava slavnost se je pričela po prihodu mariborskega vlaka ob 16. Otvorila jo je narodna godba iz Maribora pod vodstvom g. Vanovša. Kmalu nato se je pripeljal z okinčanimi voli vprežen voz, na njem živa slika pohorskega življenja, to pestro sliko pohorskih planincev, zlasti pa brkih Pohorjank je izpopolnil g. Ludvik Fric (Mastnik) kot predstavitelj slavnega pohorskega pesnika in pevca Jurija Vodovnika iz Skomre. Njegov pohorski pozdravni nagovor, še bolj pa pesmi Jurija Vodovnika so občinstvo naravnost očarale v veselje. Isti predstavitelj je bil pozneje tudi glavni junak v »Narodnem gledališču«. K klaviju je prispevala s svojimi planinskimi pesmami tudi »Glasbena Matica« ter razne druge šaljive prireditve. Godba je skrbela za veselo rajanje na plesišču sredi vrta. Proslava je tudi v zmotnem oziru dobro uspeła.

— Šahova sekcija Sokola v Loškem potoku je igrala turnir od 30. julija do 6. avgusta, katerega izid je bil sledeči: Ivan Rus ml. 11 točk, Franc Rus ml. 10 točk, Miloslav Rus 10 točk, Metica Kovec 8 točk,

Narodno gospodarstvo.

— Ustanovitev novih bank na Kitajskem. Po poročilu iz Tientsina so nekateri ameriški velekapitalisti in visoki kitajski vladni uradniki ustanovili banko pod imenom »Sino-American-Commercial-Bank (Mei-hva Shang Yen Yiu Kang)«. Glavni namen te banke je eksploatacija rudnikov Schansi. Ministrstvu financ je bila predložena vloga, opremljena z načrti in vsebujoča prošnjo, da se dovoli izdaja papirnatih not, v izjavo in opis. Istočasno je nek bivši visoki kitajski uradnik stopil v stik z nekaterimi danskimi in norveškimi trgovci v Pekingu in ta namen, da ustanove banko pod imenom »Sino-Norwegian-Bank«. Glavnica bo znašala 11 milijonov dolarjev ter se ima v enakih delih porazdeliti na Kitajce in Norvežane.

— Svetovna produkcija aluminija in bauksita. Britanski mineralni urad je izdal poročilo o aluminiju in bauksitu. Splošna izvajanja govore o svojstvih, nahajališčih, izkoriščanju in uporabi. Zanimivi so tabelični pregledi o produkciji bauksita in aluminija v letih 1913 do 1919. Svetovna produkcija bauksita je zelo menjajoča ter je znašala 528.643 ton leta 1913, 231.961 ton leta 1914, 429.177 ton leta 1915, 549.416 ton leta 1916, 713.451 ton leta 1917, 628.829 ton leta 1918 in 552.964 ton leta 1919. Na prvem mestu stoji glede produkcije Združene države ameriške in Francija. Produkcija bauksita je leta 1919 na isti višini kot leta 1913, produkcija aluminija pa je leta 1919 dvakrat toliko kot leta 1913. Letna produkcija znaša leta 1913 71.643 ton (Švica 10.000 ton), leta 1914 88.125 ton (Švica 15.000 ton), leta 1915 83.309 ton (Švica 10.000 ton), leta 1916 120.655 ton (Švica 12.500 ton), leta 1917 157.598 ton (Švica 15.000 ton), leta 1918 169.713 ton (Švica 15.000 ton) in leta 1919 147.000 ton (Švica 15.000 ton). Iz navedenega je razvidno, da Švica znatno prispeva k produkciji aluminija. V letih 1914 do 1917 je bila na drugem mestu v vrsti dežel, ki producirajo aluminij. Na prvem mestu so Združene države ameriške, ki so v letu 1919 producirale 55 odstotkov svetovne produkcije. Nemčija, Francija in Nor-

veška so tudi znatno udeležene pri svetovni produkciji, ne izkazujejo pa iste stabilite kot Švica.

— Belgijška industrija premoga. Mezde belgijskih rudarjev v premogokopih se s 7. avgustom t. l. zopet za 5 odstotkov znižajo. Istočasno se bodo znižale tudi cene za premog. Od marca mesca letos je to četrto znižanje rudarskih mezd.

— Gospodarske vesti iz Trsta. Brezposelnost in zapiranje tovarn se v Italiji bolj in bolj širi. Po poročilih generalnega tajnika zveze italijanskih industrijcev, poslanca Olivettija znaša število brezposelnih po vsej Italiji sedaj 300.000, 400.000 delavcev pa je zaposlenih le tri dni v tednu. Pričakovati pa je še naraščanja brezposelnosti, ker bo najbrž v kratkem večina ladjedelnic v Novi Italiji in nekaj ladjedelnic v Genovi in Liguriji primoranih ustaviti obrat. Italijanska industrija za zgradbo ladij je mogla le vsled velikih državnih subvencij vzdrževati obratovanje. Vladni dekret, s katerim so bile te subvencije dovoljene, je potekel 30. junija t. l. ter se doslej še ni nič nadaljnega ukrenilo v prid ladjedelnicam. Tržaška prizadeta podjetja so se pogajala s prejšnjo vlado ter zahtevala nadaljnje subvencije v znesku 400 milijonov lir. Ta pogajanja pa so prenehala vsled izpremembe v vladi, zlasti vsled demisije trgovskega ministra Alessia.

— Nemška državna banka. Lombardiranje srebrnih zakladov nemške državne banke je po večini sklenjeno. Gre za 70.000 do 80.000 kilogramov srebra. Udeležene so Nizozemska, Amerika, Švedska in Švica. Na Nizozemsko se je že prevedlo velik del srebra. Na Švedski so se že od prej srebrni zakladi nemške državne banke. V Švico in v Ameriko bodo v kratkem odposlani transporti srebra. Sedaj v Ameriko dospelo pošiljate srebra najbrž niso nemškega izvora. Državna banka še ni ničesar odposlala, od druge strani pa iz Nemčije ni dovoljno oddati srebra.

— Delniška družba »Prowodnik« v Rigi je dobila iz inozemstva stroje in orodja, ki jim omogočujejo izdelovanje gumijevih čevljev in pnevmatike za avtomobile.

Uprašanje Carigrada.

— d Atene, 9. avgusta. Listi poročajo iz Carigrada, da so razne grške korporacije sklenile na svojem zborovanju, da se povodno rešitve vzhodnega vprašanja zavzemajo za pravice Grkov na Carigrad. Na istem zborovanju je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva priklonitev Carigrada Grški. Resolucija je bila izročena patriarhatu, da ukrene potrebno za izpolnitev grških želja.

— d Atene, 9. avgusta. Z ozirom na vesti, da hoče grška vojska okupirati Carigrad, se štambulski turški tisk zelo vznemirja. Protigermski listi poudarjajo potrebo čimprejšnjega sklepa miru, da se odkloni očitna katastrofa, v katero vodi nacionalistično gibanje. Njihova stranka je celo nameravala prirediti manifestacijsko izjavo v korist miru, vendar pa jo je porta na pritisk kemalistov prepovedala v poslednjem trenutku. Po londonskih vesteh je angorska vlada naročila maršalu Izet paš, naj posreduje pri zavezniških komisarijih v Ca-

rigradu, da čimprej prenehajo sovražnosti. Podobne demarše bodo storili tudi diplomatski zastopniki Kemalove vlade, ki odpotuje prihodnji teden v Pariz.

— d Atene, 9. avgusta. Listi poročajo, da je angleški poslanik v Parizu izjavil grškemu opravičku, da ima Grška popolno svobodo za okupacijo Carigrada, vendar pa je nato podal grški zunanji minister Baltazzi novinarjem negativno izjavo. Grki vedo, da je carigrasko vprašanje zelo zapleteno in da bi mogli povodno okupacije Carigrada po grški vojski nastati gotovi zapletljaji. V zvezi s tem poroča Reuterjev urad, da bo angleška vlada tudi nadalje čuvala nevtralnost in da bo v tem vprašanju delala neodvisno od drugih. List »Patri« piše, da je popolnoma neosnovana vest, da podpira angleška vlada grška prizadevanja za Carigrad. List pravi, da ni atenska vlada tako brezpametna, da bi s kako akcijo povročila spor z zaveznički radi carigrskega vprašanja.

Izpred sodišča

Župnik, ki hujska proti državi. Pred kazenskim senatom ljubljanskega deželnega sodišča se je moral 9. t. m. ob 11. dopoldne zagovarjati zaradi hujskanja proti državi župnik na Velikih Poljanah pri Ribnici Nikolaj Stazinski. Bilo je v času, ko je naša vlada začasno vzela iz prometa bivši avstrijski železni denar. Župnik Stazinski je imel mnogo takega drobiža, katerega pa ni hotel v Ljubljani nikoli sprejeti. Zvečer je šel na dobro kapičico h »Kozaku« na Poljanah. Tu je strahovito upil in zabavljaj na državo. Navzoči g. dr. Klepec ga je opozoril na dostojnost in pozval naj preneha s hujskanjem. Stazinski pa je še bolj strastno vpil: »Srbi so nas ogoljufali ker so nam kar dez noč vzeli železni denar. Ukradli so ga nam iz žepa. Ogoljufali so nas! Razbijal je še dalje in slednjeje apostrofiral dr. Klepeca: »Saj ste poštena družba, samo eden je advokat.« Župnik se je zagovarjal, da je bil vedno srbofil! No, preditana korespondenca je odkrila, da je bil župnik vedno vnet priganjač dr. Sušteršiča in Lampeta. Ker ni bilo nekaterih važnih prič, je bila razprava preložena.

Raznoterosti.

• Denar iz porcelana. Kakor poročajo »Deutsche Graver« und Stempelzeitung, izhajajoča v Lipskem, je poslala daleč po svetu sloveča porcelanska industrijska družba Meissen nekaj narejenih vzorcev v porcelanu izdelanih novcev nemški orednji vladi v Berlinu na vpogled. Državna uprava je ta izbelega porcelana izdelani drobiž za sedaj odklonila, Saksonska vlada in pa nekaj mestnih magistratov pa je naročilo drobiž iz rujavega porcelana v večjih zneskih, ker je kovinasta tvarina v Nemčiji silno draga. Ljudovlada v Guatemali v južni Ameriki bo najbrž naročila v Meissenu porce-

lanski drobiž iz tega vzroka, ker dosejani tamošnji novci iz trdega gumija radi klimatičnih ozirov ni dobro rabljivi.

• Razvoj brezžične telegrafije. »Matin« poroča, da se je prvič posrečilo z aparatom, ki ga je iznašel nek francoski učenjak, brzoljaviti potom brezžične telegrafije rokopi nekega dokumenta iz Amerike v Francijo.

Darila

— Upravi našega lista je poslal: g. Josip Vidmar iz Ljubljane mesto venca na krsto umrlega nadučitelja v p. g. Jerneja Čučiča v Kamniku za družbo sv. Cirila in Metoda K 100 in za Sokola I. K 100. — Srčna hvala!

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca julija 1921. l. sledeče prispevke l. s.:

II. Nabiralniki: Dr. Juro Hrašovec, Celje 45 K; gostilna Rus, Grosuplje 180 K, skupaj 225 K.

IV. Razni prispevki: Neimenovan, Ljubljana 15 K; Keglaški klub v Slovenjgradcu 209 K; V. Zablanc, Sv. Trojica 4 K; Slovenjgradčani mesto venca na grob pok. dr. J. Rajha 850 K; Kollinska tovarna, Ljubljana, prispevek od družbene kave 1000 K; Franjo Vrečko, Slovenjgradec 50 K; dr. P. Flek, Maribor, nabral ob priliki poroke svoje sestre z dr. Zmavcem 200 K; Vida Andoljšek, Litija (pokrov.) 200 K; Josip Vidmar, Ljubljana (pokrov.) 200 K; upravnstvo »Slov. Naroda«, Ljubljana zbirka 18 K; dr. Poček, Ljubljana, kaz. poravnava A. K. — N. P. 463 K, skupaj 3209 K.

Poizvedbe.

— Naša se je v nedeljo popoldne na moška ura. Jeras Frano, Rimska cesta 16, dvorišče od 2 do 2 1/4 pop.

— Denar se je našel dne 23. julija na trgu za zelenjavo. Kdor ga je izgnubil, naj se oglasi pri A. Verbiču, Karlova ulica 3.

Gospodarske vesti.

Borbe.

— d Zagreb, 9. avgusta. Devize. Dunaj 15.30—15.70, Berlin 208—208.50, Budimpešta 43—43.50, Bukarešta 0 do 225, Italija 720—734, London 610—611, New York kabel 0—167, ček 0—164.50, Pariz 1305—1320, Praga 210—212, Švicca 2800—2850. Valute. Ameriški dolarji 163—164, avstrijske krone 16.75—0, 20kronski zlati 0—540, angleški funti 575—585, nemške marke 208—210, italijanske lire 722—728.

— d Beograd, 9. avgusta. Valute. Francoski franki 322—325, ameriški dolarji 40.70—40.90, italijanske lire 180—188, nemške marke 51—51.50, bolgarski lev 37.25—38, češkoslovaške krone 51—54, 20 dinarjev v zlatu 21.30 do 21.50. Devize: London 151.80 do 151.90, Pariz 325—325.50, New York 40.80—41, Rim-Milan 181.00—182, Berlin 51.30—51.50, Praga 52.30—52.40, Dunaj 3.625—3.65.

— d Curih, 9. avgusta. Devize: Berlin 7.35, New York 589, London

21.75, Pariz 46.70, Milan 26, Praga 7.55, Zagreb 3.50, Dunaj 0.60.

— Dunaj, 9. avgusta. Devize: Zagreb 643—647, Beograd 2568—2583, Berlin 1351—1357, Pariz 842.50 do 858.50, Praga 1369—1375, Curih 18.425 do 18.475. Valute: francoski franki 8520—8560, italijanske lire 4762.50 do 4782.50, dinarji tisočaki 2551—2671, poljske marke 51—58.

— g Tretji mednarodni kongres za svobodno trgovino. Na tretjem mednarodnem kongresu za svobodno trgovino, ki se bo vršil v času od 13. do 24. septembra t. l. v Amsterdamu, se bo razpravljalo v glavnem o nastopnih vprašanjih: V koliko more svobodna trgovina vzpostaviti nacionalno in internacionalno gospodarsko življenje v zvezi s problemi brezposelnosti, mezde, produkcije in kupne moči? V koliko more uspevati mednarodni trgovski promet potom svobodne trgovine? Neugodna posledice kolonialnih predprav. Svobodna trgovina in omejitve sporov med narodi. Etični pomen svobodne trgovine. Častni predsednik kon-

gres bo holandski poslanik v Washingtonu Cremer. Občevalni jeziki so francoski, angleški, holandski in nemški. Eventuelni nasveti se morajo poslati do 1. avgusta na tajnika dr. H. T. Asser, Amsterdam, Kalversdijk 118.

— g Sprejem seminaristov v Kmetijsko-gospodarsko šolo. S 5. oktobrom 1921. se otvori II. tečaj seminarja za vzgojo kmetijsko-gospodarskih učiteljev, ki bo trajal 11 mesecev. V ta seminar se sprejmejo štiri ljudskošolske učiteljice z večletno prakso, ki so kmetijskih staršev in delujo na deželi. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti potrdilo šolskega sveta, da se jim dovoli enoletni dopust v svrhu posejanja tega seminarja in zdravniško spravevalo, da so zdrave, naj se najkasneje do 31. avgusta 1921. vložijo pri Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

— g Sprejem gojek v Kmetijsko-gospodarsko šolo. S 5. oktobrom se otvori dvajseti tečaj Gospodarske šole, ki bo trajal 11 mesecev. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spravevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, z navedbo, kakšnega stanu so starši in

kakšen je njih sedanji glavni poklic, naj se pošljejo vsaj do 15. avgusta 1921. Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

— g Obrtna razstava v Mariboru. Ko so se vse stroke začele gibati in pripravljati, da svojo stroko privedejo do ugleda, da občinstvo spozna njih zmožnosti proizvajanja, se je tudi obrtništvo v Mariboru odločilo svojememu stanu priboriti ugled v javnosti in pokazati svojo zmožnost potom obrtne razstave. Za to razstavo se je priglasilo nad sto obrtnikov in zato obeta ista obiskovalcem nuditi vpogled v krasne obrtne izdelke. Zato že danes cenj. občinstvo na našo razstavo opozarjamo in upamo na zelo številni obisk.

— g Ia. svinjska mast. Vnovčevalnica za živino in mast v likvidaciji oddaja večjo partijo Ia. svinjske masti. Ponudbe z navedbo cene je vlagati do 15. avgusta t. l. Reflektanti si lahko mast ogledajo vsak dan od 10. do 12. dopoldne in od 3. do 5. popoldne.

— g Trošarinski predpisi. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani je izdala naredbo o izpremembi člena 116 trošarinskega pravilnika, priobčeno v

»Uradnem listu« št. 83. iz leta 1921, v ročni obliki, kot popravek, k svojočasno izdani knjižici »Trošarinski predpisi.« Popravek stane 2 kroni; »Trošarinski predpisi« s popravkom vred pa 32 kron. Naročila in denar sprejema izključno le »Gospodarski urad delegacije ministrstva financ v Ljubljani.«

— g Organizacija tujkega prometa. Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Minister trgovine je odredil, da se v Sarajevu organizira uprava za tujski promet.

— Znižanje mezd v angleški železni industriji. Iz Haaga poročajo, da so se mezde v angleški železni industriji znižale za 142%. Znižanje mezd so zahtevali delavci.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matlici“!

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavsek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podražaj.

Večja trdnjava v Ljubljani išče pertektnega

Knjigovodjo (ev. knjigovodkinjo).

Nastop takoj. Ponudbe pod „Auto“ na anončno družbo ALOMA COMPANY, Ljubljana, Kongresni trg 3. 5472

Oglas.

Interesenti se pozivajo, da stave intendanturi Komande Drav, ske divizijske oblasti pismene ponude za prodajo ovsa (zobi) ječma in kukuruza franko intendantsko slagališče Ljubljana 20 vagona, Maribor 16 vagona, Celje 2 vagona ali franko koja druga željeznička postaja.

Slagališča ima željezničke pruge. Predaja jedne četrtine označene količine do 20. avgusta, ostatak v septembru. Zaključevanje pogodbe 13. avgusta tek. god. prepodne. Odkup odmah po pogodbi in uslovima. Kavcija 10%.

Komanda Dravske divizijske oblasti E broj 12.186.

Bančni pisarniški in stanovanjski prostori v Beogradu.

V sredini mesta dam v najem ogel Kosovske in Vlakovičeve ulice nasproti narodnega parlamenta v hiši kojoj želim 1922 na štiri nadstropja zgraditi. Reflektanti naj radi sestave načrtov do 25. avgusta t. l. označijo potrebne prostore in ponudijo mesečno najemnino. Pojasnila daje arhitekt Ing. KADERAVEK, VARAŽDIN.

BAKRENI KOTLOVI

za pečenje rakijske uz vrlo jeftine cijene dobijo se na veliko i malo kod:

METALLUM - D. D.

za promet željeza, kovina i tehničkih proizvoda

Detaljna radnja Ilica 112 ZAGREB Poslovnica i skladište Ilica 134 Telefon 21-09 Telefon 1-98

Brzjaviti: Metallum.

5427

Oglas.

Auto-Garaza Min. Saobraćaja potrebni su jedan poslovoda, za auto-radionicu, jedan nadzornik garaze i jedan magacioner.

Uslovi su za poslovodu i nadzornika garaze; da su visegodišnji majstori, specialno za automobile i to za sve vrste automobile. Da ima šoferski ispit i da je već bio negde na službi kao nadzornik ili poslovoda.

Od škole da ima najmanje dva razreda srednje ili kakve stručne škole.

Magacioner da je poznavao svih auto delova i materijala i da je već bio zaposlen u tom stanju.

Plata nadzornika i poslovode a 200 din. mesečno, dodatak na skopocu 28.— din. dnevno i na člana porodice a 5 din dnevno.

Plata magacionera 180.— din. dodaci isti kao nadzorniki i poslovodi.

Molbe napisane svoje ručno sa dokumentima i opisom gde je sve radio do danas poslati do 1. sept. 1921 nadalje.

Auto-Garazi Ministarstva Saobraćaja.

Iz kancelarije Ministarstva Saobraćaja br. 25281/21 od 20/VII.21.

Zadruga**hrvat. vinogradara****Zagreb, Baroševa cesta**

preporuča svoju veliku zalihu dobrih zajamčeno čistih nepotvorenih vina i to stara i nova, bela, cviček (šiler) i črna uz umjerene cijene, koje kao i uzorce na zahtjev šalje.

Molimo posiet našeg podrumca na Baroševj cesti.

Retušo

sprejemam. Pismene ponudbe naj se pošljejo na uprav. Slov. Naroda pod šifro „Fotograf/5464“.

Proda se pohištvo

Krakovska ul. 10. 5509

Novo podjetje roženih izdelkov kupi

vsako množino rogov. Kopač & drag. Zg. Šiška pri Ljubljani.

Kuhinjska blagajničarka

izurjena, ki je izvrstna računarka, se sprejme takoj proti dobri plači v restavraciji J. STIKLER, glavni kolodvor v Mariboru. 5501

Kleparske pomočnike

sprejme proti dobri plači trvd. BOCAK, Tržič. 5504

Hiša

v Novem mestu z velikim vrtom in dvoriščem, pripravna za vsako podjetje, se proda. Naslov: SEGULA, Novo mesto. 5505

Pohištvo

za vse sloje dovršeno, trpežno in ceno, kakor tudi vse vrste tapetiranih del priporočata BRATA SEVER, Ljubljana, Gospodarska cesta 13. (Kolizej) 4963

Kuharica

samoostojna in zanesljiva, se sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe na hotel Triglav, Sevnica ob Savi. 5511

Prekruta smrt nama je ugrabila edino nad vse ljubljeno hčerko

Nadico.

Pogreb bo v četrtek, 11. avg. ob 4. uri pop. na pokopališče na Viču.

V Ljubljani, 10. avgusta 1921.

Ivan in Anica Trost.

Vila Helena na Bledu

s solnčno lego in najlepšo panoramo, solidna z opeko zidana in eternitom krita enonadstropna stavba z visokim pritličjem in podstrešnimi prostori, v najboljšem stavbnem stanu ter uporabljiva tudi v zimskem času, s krasnim parkom, vrtom, njivo in travnikom, popolnoma na novo in moderno opremljena z električno razsvetljavo in vodovodom se proda z vso opremo, porcelanom in s stekleno in kuhinjsko garnituro ter odstopi kupcu v takojšjo uporabo. Cena nizka, pogojni ugodni. Natančnejše pri Alojziju Pogajnu, notarju v Radovljici. 5477

Louski voz

(eleganten) prirejen za 6 sedežev se proda. Cesta na Rožnik 29 pri hišniku.

Sobo

s pohištvo ali brez njega, s hrano ali brez nje, veliko ali majhno, ceno ali drago, išče gospod. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Usluga/5495“.

Hiša naprodaj.

Prodajam enonadstropno hišo s hlevom in gospodarskimi poslopji v lepem kraju blizu Bleda. V hiši je dobro vpejana gostilna, dobro idoča lesna trgovina, električna razsvetljava, vodovod v bližini. Hiša je nova, vsa v dobrem stanju. Cena 150.000 dinarjev. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5457

Modistinija

dobra samostojna moč se sprejme takoj ali začetkom septembra. Plača po dogovoru. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Modistinija 5491“.

Plačam 1000 K

nagrade kdor preskrbi mladi stranki brez otrok mebljavno sobo s posebnim vdom. Za takoj ali 1. september. Ponudbe pod „Castno/5493“ na uprav. Slov. Naroda. 5493

Zenitna ponudba.

Izobrazen mladenič 28 let, lepo posestvo, vredno 500.000 K, večš gostilničarski obrti, išče za ženko gospodično lične zunanosti, srednje postave, s primerno dedščino. Bi po dogovoru prodal in se priženil. Resne ponudbe s sliko pod „Sreča/5510“ na uprav. Slov. Nar. Tajnost zajamčena. 5510

10.000**eternitnih plošč**

za pokrivanje streh kupim. Ponudbe s ceno in vzorcem na: L. Filotić, trgovec Nikšić, Črna Gora. 5408

Lepe, suhe gobe

(jurčke) kupuje po najvišji dnevni ceni trdnika Mihalj Omanen v Višnji gori. 5512

Brivnica

dobro idoča, 20 let obstoječa na zelo prometnem kraju, z lepim dohodkom, z novo elegantno opremo, se takoj proda proti gotovemu izplačilu za del opustitve obrti. Naslov pove upravnisti. Slov. Nar. 5508

Oklic!

Dne 11. avg. 1921. ob 9. uri dopoldne se bo vršila v Ljubljani, Gorupova ul. št. 3/III. nadst. prisilna sodna javna dražba premičnin v stvari E 1053/21. Prodajale se bodo fine mobilije, dragocene slike, krasne preproge, porcelan itd. na kar se občinstvo opozarja. Podrobnosti se izvedo pri podpisnem zastopniku zahtevajočega upnika.

Dr. Ivan Lovrenčič, odvetnik
Ljubljana, Miklošičeva cesta 8. 5502

Soliden trgovec išče prazno

eventualno tudi mebljavno za sobo, takoj v Ljubljani. Cena postranska stvar. Ponudbe pod „Trgovec 5466“ na upravu Slov. Naroda. 5466

Išče se mesečna soba

s posebnim vdom eventualno z oskrbo, ali pa manjšo stanovanje za opravilo ali brez opravila proti zelo dobri najemnini. Ponudbe na poštali predal št. 83. 4805

Išče se kontoristinija

zmožna slovenskega in nemškega jezika, spretna strojepliska in stenografinja, za večjo manufakturno podjetje v Ljubljani. Ponudbe pod „Spretna moč 5363“ na upravništvo Slovenskega Naroda. 5363

Prvovrstnega knjigovodjo

ki je dobro izvešan v trgovskem knjigovodstvu in dober bilancist, kakor tudi prvovrstno stenografino iz strojeplake išče za čimprejšen nastop družba Impex v Ljubljani.

G. F. Jurasek
uglaševalec glasovijev
v Ljubljani
Wolfova 12.

Izvršujem uglaševanja ter popravila glasovijev in harmonijev specielno strokovno, točno in ceno.

Trstije za strope izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 4.— pri večjih naročilih znaten popust. Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13. Trnovo. 26

Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev

po ceni F. Batjeli, Ljubljana, Stari trg št. 28. Sprejme se v polno popravilo za emajliranje z ognjem in ponikanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4.

Klavirje
uglašuje in popravila
solidno in točno
ter gre tudi na
deželjo.

Tolks Povše, Ljubljana, Tržaška c. 45.

BAKULA (Holzstabe-webe)

za strope in stene izdelujem z najmodernejšimi stroji ter dobavljam takoj v vsaki množini najceneje

Jos. R. Puh,

Ljubljana, Gradaška ul. 22. Telefon 513.

Pozor, trgovci s klobuki!

Vsakovrstne klobuke od 160 K naprej imam v veliki zalogi; tudi lepe velourne klobuke. Franjo Čerar, tovarnar v Štobu, pošta Domžale. Tovarna je oddaljena 7 minut od postaje Domžale. Cene primerno nizke, postrežba točna

Edka Bloudek

učiteljica

Dr. Andrej Budal

profesor

poročena.

Idrija

St. Andrež

25. VII. 1921.

Hiša z gostilno

skladiščem in hlevom naprodaj v Kolodvorski ul. 7. 5485

Naprodaj je dobo ohranjeno pohištvo

in otroški voziček za ležanje in sedenje. Kje pove uprava Slov. Naroda. 5489

Gotz 50 oraloj za sekanje posestva do 100 oraloj, hišo, vilo, trgovsko hišo, gostilno s pekarstvo proda pisarinja na nepremičn. Zagorski, Maribor, Barvarska ul. 3.

Trgovski pomočnik

išče službo

v večji trgovini z mešanim blagom, najrajši na deželi. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 5450

3 pari prvovrstnih konj

za gozdarstvo z vso opremo in k tem spadajočimi vozovi so vsled razdružitev lesne trdnice na prodaj. Konji se lahko vsaki dan ogledajo v Dimžalah. Poizvedbe v Dimžalah na novi pošti. 5507

Iščem mesto za natakarja.

Kaucijo imam. Valentin Homar. Dols. Brod. 5464

Sposoben mladič

potpuno vješt slovenskom i njemačkom jeziku, upućen u uredovne poslove, koji bi mogao posjećivati u obzir dolazeće tvornice, traži se za podružnicu jednog otmegnog inostranog društva. Prednost imaju koji govore hrvatski ili francuski. Ponude na poštanski pretinac 155, Zagreb. 5455

Prodaj posestvo

obstoječe iz hiše z vsemi pritlikinami, nekaj njiv in hoste ob južni železnici v bližini večjega trga. V hiši dobro vpešana gostilna. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 5446

Amerikanci - Primorci, pozor!

Na prodaj so: dobre gostilne, trgovine, mlini, lepa kmetijska posestva vsake vrste, veleposredstva in mala posestva, hiše, vile i. t. d. obrnite se na Karola Breznika, Celje Dolgopolje ul. 3. 5384

Prodajalko

sprejme takoj modna trgovina Ketto Ljubljana. 5372

Spedićijska firma**Ludovik Ševar,**

vd. na Rakeku izvršuje točno in najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi ocarinjenje. 2555

Remenje

prvorazredno Knochovo za pogon strojeva u dimenzijama 30—250 mm prodaje jeftino sa skladišta. Glavno zastopstvo za Jugoslaviju Frković i drug, Zagreb, Mesnička ul. 5. Telefon 4-45. Podružnica Ljubljana, Stritarjeva ul. 7. Telefon 4-22. 5387

Hiša

krasna stavba, z velikim vrtom, primerna za hotel, blizu glav. kolodvora v Mariboru, se proda. Cenj. ponudbe na: A. Vertnik, Sodna ul. 17. 4915

Na prodaj so

3 železna vrata, dve dvokrilnici rabljeni 120/260, 220/250, 240/250, steklena stena 3-10 visoka 4.40 dolga, železna peč (Dauerbrandofen), lončene cevi za dimnike, 4 palme, 1 lavorjeva. Naslov pove upravništvo Sloven. Narod. 5268

Vplačana delniška glavnica

K 30.000.000—

SLOVENSKA BANKA

Telefon št. 567

Čekovni račun 12205

Ljubljana, Krakov trg št. 10, nasproti „Mestnemu domu“.

Obreštuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. — Izvršuje vse bančne posle najuključnejše.